Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэ гараа

№ 291 (13607), 1971 оной декабриин 9, четверг

Сэн 2 мүнгэн

...ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДАЙ ЗАМААР

...ФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сесси

...ФСР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи ...кабриин найманай үглөөгүүр Кремлиин Ехэ ордон соо хү... эхилбэ.

...эд **Г. И. Вороновой, В. В. Гришинэй, А. П. Кириленкын, ...зуровай, А. Я. Пельшын, Н. В. Подгорныn, Д. С. Полян... А. Сусловай, Ю. В. Андроповой, П. Н. Демичевэй, М. С. ...цевой, Д. Ф. Устиновай, И. В. Капитоновой** ерэхэдэнь, де... ба айлшад удаан альга ташалгаар угтаа.

...ФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ, депутат **М. Д. Мил...ов** сесси нээбэ.

...инүүдэй үе соо наhа бараhан, РСФСР-эй Верховно Сове...адууд И. С. Козловой, А. И. Охотниковой, И. С. Шаhа...расхаалые эндэ сугларагшад хүл дээрээ байжа, хүндэлэн

...сиин зүблэхэ зүйл иимэ асуудалнуудтайгаар баталагдаа:

...СФСР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ ...табан жэлэй түсэб тухай.

...СФСР-эй арадай ажахые 1972 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй тү...

...СФСР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджет ба РСФСР-эй 1970 ...онэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай.

...жал тухай РСФСР-эй Хуулинуудай кодексын проект тухай.

...СФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые ...

...сиин хүдэлмэриин гурим мүн лэ баталагдаба.

...ФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, ...кын Госпланай түрүүлэгшэ, депутат **К. М. Герасимов** ...й арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй ...эй түсэб тухай, РСФСР-эй арадай ажахые 1972 ондо ...гүрэнэй түсэб тухай элидхэл хээ.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

...эй Верховно Соведэй Пре...заседани декабриин 7-до ...болоо.

...эй арадай ажахые 1971—...удта хүгжөөхэ гүрэнэй та... түсэб, РСФСР-эй арадай 1972 ондо хүгжөөхэ гүрэ...даб дээрэ хаража үзэhэн ...кын комиссинуудай хү...тухай РСФСР-эй Верховно ...түсэблэлгын-бюджетнэ ко...түрүүлэгшэ С. Н. Сабанее...эл сонособо.

...й Верховно Соведэй тү...бюджетнэ, hалбаринууд...й комиссинууд, байгаа... хамгаалха комисси ба ...й хэрэг эрхилхэ комис...эй Министрнүүдэй Сове...далhан, РСФСР-эй 1972 ...эй бюджет ба РСФСР-эй ... гүрэнэй бюджедэй гүй...ай тоосоо даб дээрэ хара-жа үзөөд, эдээн тушаа РСФСР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаха тобшолол бэлдээ гэhэн мэдээсэлые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум анхаралдаа абаба.

Тэрэшэлэн РСФСР-эй ажал тухай хуулинуудай кодексын проект бэлдэхын тула саг үргэлжын комиссинуудай хэhэн хүдэлмэри тухайда РСФСР-эй Верховно Соведэй хуули hанамжалан дурадхаха комиссиин түрүүлэгшэ В. Ф. Тороповой мэдээсэл заседани дээрэ мүн лэ соносогдоо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум Россин Федерациин хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгохо тухай Указуудые баталаа, бусад асуудалнуудые хаража үзөө.

Тус заседаниие РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. А. Яснов хүтэлбэрилбэ.

...ЛЬШЫН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ...ЭДЭМЭЛ ПАРТИИН VI СЪЕЗДДЭ ...ЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ...ТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ...ГЭЭhЭН АМАРШАЛГА

...ндэтэ нүхэдүүд!

...етскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет Поль...үдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин VI съездын делегадуу... Польшын Арадай Республикын бүхы коммунистнууд болон ...дые совет коммунистнуудай, манай ороной арад зоной үмэ...аха дүү ёhоной, үнэн зүрхэнэй халуун амаршалга хүргэнэ. ...ик арад ПОРП-ын хүтэлбэри доро социалис общество бай... түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ байна гэжэ сэдьхэлээ ехээр ...тэмдэглэнэбди. Арадай засагай тогтоогдоhоор 27 жэлэй тур... Танай орон дотор социально-экономическа үндэhэн хуби...уд бэелүүлэгдээ, экономико болон соёл культура хүгжөөхэ, ...ной баян дэлгэр байдал улам hайжаруулха хэрэгтэ ехэ ам...ууд туйлагдаа. Социалис Польшо дэлхэйн түрүү, экономи...үгжэлтэтэ гүрэнүүдэй тоодо оронхой. Танай орон социалис ...гэдэл улам бэхижүүлхэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөе, ...лизмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдые нягтаруулан жагсааха ... хубитаяа ехээр оруулна. Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб ...ал, аюулгүй байдал тогтоохын түлөө тэмсэлэй талаар орол...хүсэлэлгэ гаргаhанай түлөө Польшо бүгэдэ ниитын hайшаал...гөө.

...РП-ын VI съездын шиидхэхэ зорилгонуудай шухала байhые ...коммунистнууд ойлгоно. Польшын коммунистнуудай парти ...-ленинизмын hургаалые хүтэлбэри болгон, хүдэлмэришэн ..., үргэн олон арад зонтой холбоо барисаагаа улам бэхи..., ажалшадай баян дэлгэр, болбосоронгы байдал улам hай..., ниитын хүгжэлтэ хүтэлбэрилгын түхэл шэнжэ ба онол ...дые улам hайжаруулха гэжэ ехээр оролдоно гээд совет ком...нууд мэдэнэ.

... батажажа байгаа, шалгагдамал хани барисаан Советскэ ..., Польшын Арадай Республикын коммунистнууд болон ажал... нэгэдхэнэ, хамтын агууехэ уг зорилго, эгээн hайн hайхан, ...б байдалтай общество байгуулха хэрэг бидэниие зоригжуул...литическэ, экономическа, соёлой ба научна асуудалнуудаар ...агдаhан үргэн ехэ, олон янзын холбоо барисаан Советскэ ..., Польшын Арадай Республикын хоорондо жэл бүри улам ...дэжэ байнхай.

...ет коммунистнууд КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэ...дые дүүргэлтэ болгон, совет-поляк харилсаа холбооной саг ... хүгжөөгдэхын тула, совет болон поляк арадуудай аша ту...лалан байдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын ба социализмын аша ... манай оронуудай хоорондын аха дүү ёhоной холбоо бари... улам батажахын тула шухала бүхы юумэ саашадаашье ...йха.

...шодо социализмын саашадаа хүгжэн мандахын түлөө, Эхэ ...гөө улам hалбархын түлөө, бата бэхи эб найрамдалай, улас...ын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые ...ень ПНР-эй коммунистнуудта, бүхы ажалшадта хүсэнэбди. ...иализмын түлөө тэмсэгшэ хүдэлмэришэн ангиин, бүхы по...ай дайшалхы манлай — Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэ...парти мандаха болтогой!

...С болон ПОРП-ын хоорондохи, Советскэ Союзай ба Поль...адай Республикын хоорондохи аха дүү ёhоной хани ба... харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

...ай бүхы илалтануудай туг — марксизм-ленинизм мандаха ...й!

Советскэ Союзай Коммунис партиин
Центральна Комитет

ПНР-эй ЗАМ—СОЦИАЛИЗМЫН ЗАМ

ПОРП-ын VI СЪЕЗД ДЭЭРЭ

ВАРШАВА, декабриин 7. (ТАСС-ай тусхай корр. Е. Иванов, Н. Железнов). Съездын делегадууд тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэхэдээ, социалис Польшые байгуулха, ПОРП-ын эб найрамдалта политида сэхэ шууд бэелүүлхэ гэжэ хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай, арадай интеллигенциин шиидэнхэй байhые элирхэйлнэ.

Заседаниин түрүүлэгшэ КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр **Л. И. Брежневтэ** үгэ үгэбэ.

Съездын делегадууд ба айлшад хүл дээрээ бодожо, нэрьемэ шангаар, удаан саг соо альга ташалдан, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэhэн үгые халуунаар угтаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев ПОРП-ын VI съезддэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээhэн амаршалгые бүхы сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро президиумдэнь дамжуулба. Зал соо нэрьемэ альга ташалган болоо.

Заседаниие хүтэлбэрилhэн ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн ЦК-гай секретарь Ю. Тейхма Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин нэрэ дээрэ, съездын нэрэ дээрэ хани халуун амаршалгын үгэнүүдые хэлэhэнэйнь түлөө нүхэр Л. И. Брежневтэ делегадуудай үмэнэhөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. Таанадай үмэнэhөө, манай бүхы партиин, ороной бүхы олониитын үмэнэhөө совет коммунистнуудта, Советскэ Союзай бүхы ажалшадта хани халуун амаршалга хүргэхыемни, КПСС-эй XXIV съездын табиhан зорилгонуудые дүүргэхэ саашанхи хэрэгтээ гайхамшаг амжалтануудые туйлахыень хүсэхыемни зүбшөөгыт, нүхэд делегадууд, гэбэ.

Советскэ Союзай Коммунис партитай, аха дүү совет арадтай hанал нэгэдэнхэй талархажа байhанаа съездын делегадууд ба айлшад нэрьемэ овациар элирхэйлбэ.

ПОРП-ын VI съездын үглөөнэй заседани дээрэ Вьетнамай Ажалшадай партиин делегациин толгойлогшо, ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Нгуен Зуй Чинь, Чехословакиин Коммунис партиин делегациин толгойлогшо, КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак мүн лэ амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

ЛЕНИНИЗМДЭ ХЭЛБЭРИШЭГҮЙ ҮНЭН БАЙЛГА— МАНАЙ АМЖАЛТАНУУДАЙ ЭШЭ НҮХЭСЭЛ

ПОРП-ын VI съезд дээрэ нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

Съездын хүндэтэ делегадууд!

Хүндэтэ нүхэд, ханинар ба аха дүүнэр!

Эдэ үдэрнүүдтэ поляк ханинарайнгаа дунда байха, Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин съездын баяр ёhололой, тэрэшэлэн ажалай шэнжэтэй оршон байдалые мэдэрхэ арга боломжоёо Советскэ Союзай Коммунис партиин делегаци үндэрөөр сэгнэнэ. Аха дүү партинуудай съезднүүдэй хүдэлмэридэ хабаадалсадаг ушар хододоо шэнэ дүй дүршэлөөр арьбадхан баяжуулдаг: партиин съезд гээшэмнай али нэгэн ороной коммунистнуудай ажабайдалай болон тэмсэлэйнь үрэ дүнгүүдые согсолон элирхэйлhэн шэнжэтэй байдаг шуу.

Нүхэдүүд, танай съезддэ, Польшын бүхы коммунистнуудта ба арад зондо КПСС-эй Центральна Комитедэй үмэнэhөө, арбан дүрбэ миллион хахад совет коммунистнуудай үмэнэhөө, Соведүүдэй ороной бүхы ажалшадhаа хани ёhоной халуун баяр хүргэхыемни, танай ехэ ба харюусалгатай хүдэлмэридэ амжалта хүсэхыемни зүбшөөгыт.

Энэ юрөөл хадаа совет хүнүүдэй аха дүү Польшодо үнэн сэдьхэлэй гүнзэгы мэдэрэлтэй байhые элирхэйлэн харуулна. Эндэ имагтал манай оронуудай дүтын хүршэ байhаар, имагтал хэлэн ба соёл культурын адлирхуу дүтэ байhаар хэрэг дүүрэнэ бэшэ. Ушар хэрэгынь үшөө юуб гэхэдэ, манай хани барисаан хоёр оронуудай ажалшадай хүсэд нэтэрүү тэмсэмгэй оролдолгоор шэрээгдэhэн юм. Тэдэнэр түүхэтэ хүшэр хүндэ эрхэ байдалда, мүлжэгшэ ангинууд болон засаг баригшадай хорото политикаараа хёмороо, хюдалдаа дэлгэрүүлхэ гэжэ аhан шадалаараа оролдожо байhан эрхэ байдалда энэ хани барисаагаа аршалан хамгаалhан, улам саашадань хүгжөөhэн юм.

Манай хани барисаан сүлөөрэлгын байлдаануудай гал дүлэн соогуур батажан хатуужаа hэн. Эдэ байлдаануудай үедэ хоёр арадуудай эрхим түлөөлэгшэд мүлжэгшэдтэ эсэргүү, национальна ба социальна эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэhэн юм. Тэдэнэй уг зорилгын нэгэн адли байhые зуу гаран жэлэй саада тээ ородой элитэ ехэ уран зохёолшо, революционер Александр Иванович Герцен гоё hайханаар элирхэйлэн мэдүүлээ бэлэй. Хаанта засагай дарлалтада эсэргүүсэhэн Польшын восстаниин үедэ тэрэ иигэжэ бэшээ hэн: «Бидэ Польшотой хамта тэмсэнэбди, яахадааб гэхэдэ, бидэ Россин түлөө тэмсэнэ бшуубди... Бидэ Польшын бэеэ даанхай байдалтай болохые хүсэнэбди, яахадааб гэхэдэ, Россин эрхэ сүлөөтэй болохые хүсэнэбди».

Польшын ба Россин ажалшадай ангиин талаар hаналаа нэгэдэлгэ коммунистнуудай революционно тэмсэлэй ашаар, агуусхэ Ленинэй ба тэрэнэй шабинарай ажал ябуулгын ашаар шэнэ шатада хүгжэн гаранхай. Агуусхэ Ленинэй шабинарай дунда революциин үльгэр домогто орохон баатар Феликс Дзержинский элитэ hуури эзэлнэ.

Манай партинуудай түүхэтэ аша габьяа юуб гэхэдэ, тэдэнэр өөhэдынгөө ажал ябуулгаар совет-польшын хани барисаае бэхижүүлhэн, тэрэниие шэнэ уг удхаар баяжуулhан, социализмын ба коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ Польшын, Советскэ Союзай хүсэлэл оролдолгые хамтадхан нэгэдүүлhэн байха юм. Хоёр ороной коммунистнууд өөhэдынгөө зүрхэ сэдьхэлээр, өөhэдынгөө революционно хүсэл эрмэлзэлээр манай хани барисаанай улаан дүлые үзэгдөөгүй толотомо гэрэлээр яларуулаа гэжэ хэлэхэдэ болоно. Совет-Польшын хани барисаан бидэ бүгэдэндэ тиимэ энэрхы дүтэ, үнэтэй сэнтэй байhаниинь гайхалтай аал!

Нүхэдүүд! Хүдэлмэришэд, таряашад, социализмын оронуудай бүхы ажалшад, коммунистнуудта общественые политическэ талаарнь хүтэлбэрилхэ даабари үгэхэдөө, тэдээндэ агуусхэ этигэл найдабари үзүүлээ бшуу. Энэ этигэл найдабари манай партинуудта туйлай ехэ харюусалга даалгана.

Бидэ, коммунистнууд, оронойнгоо хуби заяанай түлөө, социалис зүб хүгжэлтын түлөө, арадайнгаа ажабайдалай эрхэ байдалай түлөө, хүнүүдэй, илангаяа залуушуулай, социалис хүмүүжүүлгын түлөө, Эхэ оронойнгоо аюулгүй байдалай түлөө харюусалгатайбди. Мүнөө үеын шата дээрэ общественын бодото эрилтэнүүдые саг соонь ойлгожо абаха, шиидхэгдэхээр болоhон асуудалнуудые эгээн hайнаар шиидхэхэ, тохёолдоhон бэрхэшээлнүүдые дабан гараха, үлэмжэ түргөөр урагшаа дабшаха замууд болон түхэл маягуудые саг соонь тодорхойлон олохо — эдэ бүгэдэ зорилгонуудые хүтэлбэрилхы коммунис партинууд шиидхэхэ зэргэтэй.

Эдэ зорилгонууд, хэнэйшье мэдэhээр, хүнгэн бэшэ, тэрэшэлэн ёhотойл шэнэ общество байгуулха хэрэг хүнгэн бэшэ, тииhэн мүртөө эгээл орёо хэрэг юм. Ажабайдалаар шалгагдаhан социализмын жама ёhонуудhаа уламжалан, өөрынгөө ороной эрхэ байдалда революционно теориие зоохёохы ёhoор хэрэглэн, мүн хүгжөөн, бүхы ажалшадай дэмжэлгэдэ түшэглэн, социализмын аха дүү оронуудтай нэгэдэмэл дайшалхы жагсаалда ябалсан, имагтал агуусхэ марксистско-ленинскэ hургаалай үндэhэ hуури дээрэ эдэ зорилгонуудые шиидхэжэ болобо.

Социалис байгуулалтын ехэ хэрэгтэ зарим дутагдалнуудшье, алдуу эндүүнүүдшье, заримдаа горитойхон алдуу эндүүнүүдшье гаража магад гэжэ түүхэтэ дүй дүршэл гэршэлнэ. Зүгөөр эдэнэр ниитын байгуулалта бологшо социализмын шэнжэ шанарhаа бэшэ, тэрэнэй уг зорилгоhоо ба шухала гол ёhонуудhаа гарадаг бэшэ байhаниинь шухала байна. Харин тад hөөргэ — эдэнэр хадаа эдэ гол ёhонуудhаа ямар нэгэн зүйлөөр таhарhан, ямар нэгэн янзаар эдэ гол ёhонуудые хазагайруулhан ушартал үзэгдэдэг. Тиимэhээ өөрынгөө ажал ябуулгые шүүмжэлхы ёhoор сэгнэжэ, шухала ёhоной бодото тобшололнуудые хэжэ шадаха гээшэ социализмын ба коммунизмын түлөө коммунистнуудай тэмсэлэй мүн лэ шухала шэнжэ шанарнуудай нэгэниинь, бидэндэ В. И. Ленинэй захиhан хүдэлмэрилэлгын түхэл шэнжэ мүн болоно.

ПОРП-ын Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлтэй танилсажа, ЦК-гай Нэгэдэхи секретариин хэлэhэн программна үгэ шагнажа байхадаа, танай партиин гаталан гараhан ехэхэн, орёо ба алдарта замые илангаяа эли тодоор хадуужа абанаш. Ниитын социалис харилсаануудые, социалис ажахын ба соёл культурые хүгжөөхэ замдаа Польшын коммунистнууд болон бүхы ажалшадай амжаhан тобоймо ехэ туйлалтануудай али бүхы удха шанарые совет коммунистнууд шууд ойлгоно гэжэ таанадта, хүндэтэ нүхэд, хэлэхыемни зүбшөөгыт.

Тохёолдоhон муу ёрото үзэгдэлнүүдые усадхан заhаха хэрэгтэ ПОРП-ын гаргаhан шууд сэхэ, эрэлхэг зоригтой ябадалые бидэ хүндэлнэбди. Ажалша олониитын аша туhа тухай, ажалша арад ниитэтэй байгуулhан харилсаа холбоогоо саг үргэлжэ бэхижүүлхэ тухай танай партиин, Польшын хүдэлмэришэн ангиин үнэн сэхэ хүбүүн, манай хани ба нүхэр Эдвард Герек түрүүтэй Центральна Комитедэй гаргадаг тон ехэ, үнэн зүрхэнэй анхарал оролдолгые бидэ hайса хаража байдагбди.

Хүндэтэ ханинар, партиин үмэнэ үшөө бага бэшэ орёо зорилгонууд экономикыншье, үзэл сурталайшье, хүдөөдэшье, городтошье бии байhаар гэжэ эндэ, съезд дээрэ, хэлэгдэhэн байна. Зүгөөр бидэ батаар этигэнэбди: ленинизмдэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байгаад, ажалша олониитын гол шухала аша туhые элирхэйлдэг тодо hонор, хэлбэришэгүй революционно, үнэн бодото политика бэелүүлэн, танай парти өөрынгөө зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ, Польшын арад зоной этигэл найдабариие нэрэтэй түрэтэйгөөр харюулха байха.

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта).

Н. В. ПОДГОРНЫЙ ЧИЛИИН ДЕЛЕГАЦИТАЙ УУЛЗАБА

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Советскэ Союзда ерээд байhан газар ашаглалгын министр Умберто Мартонес Моралес түрүүтэй Чилиин Республикын делегацитай декабриин 7-до Кремль соо уулзаба.

Хани, халуун хөөрэлдөөнэй үедэ Умберто Мартонес Моралес Н. В. Подгорнодо Чилиин Республикын Президент Сальвадор Альенде Госсенсын эльгээhэн амаршалгые дамжуулаа, тэрэшэлэн Чилиин арад зондо үзүүлдэг сэгнэшэгүй ехэ, үнэн сэдьхэлэй туhаламжынь түлөө Советскэ Союзда баясхалан хүргөө.

Совет орон Чили хоёрой хоорондын харилсаанай hүүлэй жэлнүүдтэ шэнэ шэнжэтэй болоhондо, амжалтатайгаар хүгжэжэ байhанда. Н. В. Подгорный сэдьхэлээ ханаhанаа элирхэйлбэ. Тиигээд шэнэ байдал байгуулха хэрэгтээ амжалта туйлахыень хүсэжэ байhыемнай Президентдэ, Чилиин бүхы арад зондо дамжуулыт гэбэ.

(ТАСС).

АБДУРРАХМАН АЛЬ-АРЬЯНИ МОСКВА ЕРЭБЭ

Йеменэй Араб Республикын республиканска Соведэй Түрүүлэгшэ Абдуррахман аль-Арьяни СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба Советскэ правительствын уряалаар декабриин 7-до албанай хэрэгээр Москва ерэбэ.

Йеменэй Араб Республикын республиканска Соведэй Түрүүлэгшэтэй хамта Премьер-Министр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Мохсен Ахмед аль-Айни, хүгжэлтын хэрэг эрхилдэг гүрэнэй министр Мухаммед Ахмед аль-Джунейд, хүдөө ажахын министр Абдель Джаббар аль-Муджахид, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй генеральна штабай начальник полковник Хусейн аль-Мисвари болон бусад ерэлсээ.

Хүндэтэ айлшан Н. В. Подгорнотой хамта аэродром дээрэhээ гаража, Кремль соо тусхайлан бэлдэгдэhэн байрада ошоо. ЙАР-ай республиканска Соведэй Түрүүлэгшын, тэрэниие үдэшэжэ ерэлсээшэ хүнүүдэй ябаhан үйлсэнүүд гүрэнэй тугуудаар, совет болон араб арадуудай хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулагдаhан транспарантнуудаар шэмэглэгдээ.

(ТАСС).

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

„МАРС-3" ГЭЖЭ СОВЕТ АВТОМАТ СТАНЦИИН БУУЛГЫН АППАРАТ МАРС ДЭЭРЭ ДОРЬБООГҮЙ ЗӨӨЛЭНӨӨР БУУГАА

Совет эрдэм болон техникэ гайхамшаг шэнэ амжалта туйлаба. «Марс-3» гэжэ автомат станциин буулгын аппарат космонавтикын түүхэдэ анха түрүүшынхеэ 1971 оной декабриин 2-то Марс планетын нюруу дээрэ дорьбоогүйгөөр бууба.

«Марс-3» гэжэ автомат станци планетэнүүд хоорондын замаар 188 үдэрэй туршада ниидэhэн байна. Декабриин 2-то замайнь шэглэлые hүүлшынхеэ залан шалгаа. Тиихэдээ «Марс-2» гэжэ станци дээрэ хэгдэhэндэл адли хүдэлмэри замбуулинай астронавигациин түхеэрэлгэнүүдэй, электронно-тоололгын машинын туhаламжаар сэхэ бэелүүлэгдээ. Эдэ түхеэрэлгэнүүд залан хубилгадаг импульсын хэмжээн ба шэглэл тодорхойлоо, хараалагдаhан сагта буулгын аппарадые тусгаарлаха арга хангаа. Марсын атмосферэ худар орохо, тэрэнэй нюруу дээрэ дорьбоогүйгөөр бууха ябадал хангаhан байна.

Буулгын аппарат тусгаарлагдаhанай hүүлээр планетын атмосферэ худар ороод, парашюдаар доошол-доошолhоор, урда широтагай 45 градус, баруун долготагай 158 градус координадуудтай райондохи Электрис, Фаэтонтис гэжэ дайдануудай хоорондо, Марсын урда хубидань дорьбоогүйгөөр буугаа. Совет Социалис Республикануудай Союзай гербын дүрэ зурагтай багахан туг аппарат дээрэ тодхогдонхой юм.

«Марс-3» гэжэ замбуулинай станциин буулгын аппарадай тусгаарлагдаhанай hүүлээр, эгээн бага зайда— планетын нюруунhаа 1500 километрэй зайда үнгэрхэ замаар ниидэжэ үргэлжэлөө. Хадуулгын двигатель арба нэгэ шахуу сүүдхэ соо Марсые тойрохо хэмэл одоной замда тус станциис оруулhан байна.

Хараалагдаhан сагта планетын нюруу дээрэ бууhан аппарадhаа дохёонууд абтажа, «Марс-3» гэдэг хэмэл одоной борт дээрэ бэшэгдээд, декабриин 2 ба 5-най радио-холбооной сеанснуудай үеэр дэлхэй худар дамжуулагдаа. Марсын нюруу дээрэhээ абтаhан видео-дохёонууд багахан саг соо үргэлжэлөөд, гансата болишоо.

«Марс-2», «Марс-3» гэжэ замбуулинай станцинуудай туhаламжаар, комплексно шэнжэлгэ хэхэ программатай зохилдуулагдан, тад ондоо хэмжээндэ Марс ба тэрээн шадархи замбуулинай дайда шэнжэлэгдэхэ юм. «Марс-2», «Марс-3» гэжэ станцинуудhаа планетэнүүд хоорондо ниидэхэ үедэнь абтаhан, тэрэ тоодо совет-француз харилсаа холбооной программатай зохилдуулан Франциин мэргэжэлтэдэй зохёоhон ба бүтээhэн аппаратурын туhаламжаар абтаhан научна мэдээнүүд шэнжэлэгдэжэ байна.

Советскэ Союзай газар дээрэhээ радиогоор сэхэ харагдаха зонодо станцинуудай ябахадань радио-холбооной сеанснуудай хэгдэхэ үеэр, замбуулинай холын холбоо бэелүүлдэг центр станцинуудай ниидэлгые залан хүтэлбэрилдэг аппаратурын хүдэлмэри тухай шэнжэлхы мэдээсэлнүүд ба мэдээнүүдые абадаг байгаа. Залан ябуулдаг, тоолон тодорхойлдог центртэ ороhон мэдээсэлнүүд шэнжэлэгдэжэ байнхай.

НИИТЫН ГУРИМ САХИЛГА— БҮГЭДЭНЭЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

Ниислэл хотын партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаанһаа тэмдэглэл

Город дотороо ниитын гурим сахилгые улам һайжаруулха, тэрэниие эбдэгшэ нюурнуудтай эрид шууд тэмсэхэ асуудал хадаа хамтын хүсөөр шиидхэгдэхэ хэрэг гэжэ мэдээжэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ городой партийна, совет болон захиргаанай органууд ниитын эмхинүүд ниитын гурим сахиха хэрэгые һайжаруулха зорилгоор нилээд олон хэмжээнүүдые абаһан байха юм. Гэбэшье энэ талаар мүнөө үедэхи байдалые һайн гэжэ хэлэхын аргагүй. Ниитын гурим эбдэхэ, гэмтэ ябадал үйлэдэхэ ушарнууд үзэгдэһөөр лэ байна. Тэдэнэрэйнь үлүү ехээр үсөөржэ байһанииньшье харагданагүй.

Ушар иимэһээ город дотор ниитын гурим эбдэхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэмжээнүүд тухай асуудал ниислэлэй партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаанай үзэмжэдэ КПСС-эй горком табиба. Мүнөө үедэ город дотор ниитын гурим сахилгын ямар байдалтай байһан тухай элидхэл партиин горкомой секретарь нүхэр Ангапов хэһэн байна.

Ниитын гурим эбдэгшэдэй, гэмтэ ябадал үйлэдэгшэдэй хахадынь залуу үетэн болоно. Тиихэдэ гэр бүлын хёморол элбэгжэнхэй, ниитын ажабайдалда таарахагүй ябадал гаргалга, гэмтэ ябадалай ушарал, гэр бүлын хёмороон хадаа олонхи ушарта архидалгаһаа, хүмүүжүүлгын, политическэ хүдэлмэриин һулаһаа болоно гэжэ элидхэлшэ тодорхойлно. Партиин райкомуудай, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинууд ажалша коллективүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулдаг ниитынгээ хүдэлмэриие һүүлэй үедэ зарим тэды һуладхаа. Тиихэдэ хүн зоной ажаһуудаг газарнуудта олониитын ойлгуулламжын болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри мүртэйгөөр ябуулагданагүй бшуу.

Коллективүүдтэ байгуулагдаһан һайн дуранай арадай дружинанууд, тэндэ һунгагдаһан нүхэдэй сүүдүүд нэгэ жэгдэ һайнаар хүдэлнэгүй, өөһэдынгөө урда табигдаһан ниитын уялгые мууса дүүргэнэ. Партиин Железнодорожно, Октябрьска райкомууд, Зүүн Сибиинн технологическа институдай, шэлэй заводой партийна организацинууд ниитын эдэ эмхинүүдые ёһоор хүтэлбэрилнэгүй гэжэ элидхэлшэ шүүмжэлээ.

Совет хүн хадаа имагтал ажалша коллектив соо хүмүүжэдэг, болбосордог, эрдэм бэлигээ, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлдэг, эдэбхи үүсхэлээ дэлгэрүүлдэг, хүндэ ямбада хүртэдэг ха юм. Иимэ дабшалта, дэбжэлтэ өөрөө хүн бүхэндэ хүрэжэ ерэдэг бэшэ. Энээндэ политическэ хүтэлбэри хэрэгтэй. Тэрэ хүтэлбэрилэгшэнь коллектив бүхэнэй партийна организаци болоно. Хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажабайдалда анхаралаа үдэр бүри табижа байдаг партийна организацинуудтайл газарта үнэн сэхэ сэдьхэлтэй, эдэбхи ехэтэй, хүмүүжэл болбосоролтой ажалша хүн урган гарадаг гэжэ мэдээжэ. Энэ талаар Улаан-Үдын прибор бүтээлгын, авиационно заводуудай партийна организацинуудай хүдэлмэриие элидхэлшэ жэшээ болгон харуулаа.

Дээдэ, тусхай дунда, юрэнхы һургуулинуудай, профессионально-техническэ училищинуудай студентнэр болон һурагшадай дунда ябуулагдадаг һуралсал-хүмүүжэлэй хүдэлмэри, хотын захиргаанай эмхи зургаануудай ажал ябуулга элидхэл соо оншотойгоор шэнжэлэгдээ. Тэдэнэй хүдэлмэридэхи дутагдалнууд горитой шүүмжэлэгдээ.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой парткомой секретарь нүхэр Уланов элидхэл тушаа суглаан дээрэ түрүүлэн үгэ хэлээ. Тиихэдээ ниитын гурим сахилга һайжаруулгада олониитын эмхинүүдэй али зэргын ехэ нүлөөтэй байдаг тушаа тогтоо. Тэдэниие саг үргэлжэ хүдэлгэжэ, аша үрэ ехэтэй юумэ бүтээжэ байхынь тула хүтэлбэрилхэ, ударидагшадынь һургаха шухала, олон хүнэй хабаадалгатай ниитын элдэб хэмжээ ябуулганuудые жаһаа эмхидхэжэ байха хэрэгтэй гэбэ. Гэхэ зуураа өөрынгөө коллективэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө хэдэн жэшээ дурдаа.

Архиншадтай, гэр бүлын шууяата хёморолтой тэмсэхэ хэрэгтэмнай дэмжэлгэ, туһаламжа дуталдана Жэшээнь, гэр байрын управлениинхид гэр байрадаа архидалга үүдхэдэг, шууяа татажа, ниитын гурим эбдэдэг 16 хүнүүдтэ хэрэг согсолжо, хуулиин ёһоор гэмнэхыень арадай сүүдтэ бариһан байгаа. Харин эрид шууд хэмжээ абахын орондо тэдэ хэрэгыень ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр гэдэргэнь бусаажархёо һэн. Ингэжэ байхадань хуули ёһо эбдэдэг этэгээдүүд бүрил годооршоно ха юм гэжэ нүхэр Уланов хэлээ.

Гадна эрхэтэдэй ажабайдалда сэхэ хабаатай гүрэн түрын хуули ёһо ниитэдэ ойлгуулан тайлбарилха хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр эрхилэгдэнэ, юридическэ заабари, һургаал, зүбшэл үгэхэ, арадай дружинануудта туһалха хэрэг эмхидхэгдэнэгүй гэһэн ажаглалта хэгдээ.

Улаан-Үдын локомотивна депогой машинист нүхэр Коллегов эндэхи һайн дуранай арадай дружинын хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрөө. Зүгөөр дружинныгуудые һургаха, тэдэндэ туһалха ябадал Железнодорожно райгүйсэдкомой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай зүгһөө үзэгдэдэггүй юм.

Хүдэлмэрилэгшэдэйнгөө дунда ябуулдаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин дүй дүршэл тушаа Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой директорэй орлогшо нүхэр Смагинай хэлэһэн үгэ ехэ анхарал татаба. Тус предприяти юһэдэхи табан жэлэй туршада продукци гаргалгаяа 2,4 дахин ехэ болгохо, тиихэдээ 80 процентнь имагтал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ туйлагдаха байна. Тиимэһээ ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын горитой хүдэлмэри ябуулха, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ, журам шангатай болгохо эрилтэ табигдана. Тиигээдшье тус коллективэй диилэнхи олониинь залуу үетэн.

Заводой партбюро, дирекци, профсоюзай эмхи ажалшадай журам һайжаруулха, ниитын гурим наринаар сахидаг байхаар хүнүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа онсо хандуулна. Хүдэлмэришэдэй ажалдаа ерэлгын бүридхэл централизованно гуримаар хэгдэнэ. Энэ талаар тусхай бюро эмхидхэгдэнхэй. Ингэжэ хүнүүдэй хүдэлмэриһөө гээгдэхэ, зайгуултаха, юрэ бусын шалтагаанаар ерэхэгүй ябадал нилээд үсөөржэ байна. Ниитын гурим эбдэгшэдтэй эрид шууд тэмсэл хэгдэнэ. Хүдэлмэридэ абтаһан залуу шэнэ хүдэлмэришэдтэй заводой богоһо алхажа ороһон сасуунь тусхайта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа эхилдэг гурим эндэ тогтонижоо.

— Нэгэ газарта үни тогтодоггүй, зайгуултан хүдэлмэрилдэг хүнүүд городтомнай үшөөл олон бии гээшэ. Ниитын гурим эбдээд гү, али ямар нэгэн гэм хээд, ажал хүдэлмэриһөө гаргагдаһан хүнүүдые ондоо предприяти ямаршье гасалангүйгөөр абадаг таагүй ёһо олон. Тиигэжэ гаргагдаһан олон хүнэй ажалай дэбтэр дээрэ «һайн дураараа сүлөөлэгдөө» гээд бэшэжэрхиһэн байдаг. Ниитын, ажалай гурим эбдэгшэдтэ иигэжэ хандахадаа, бидэнэр тэдэниие бүри дэмжэһэн болоно гээшэбди. Иимэ ёһо бусын ябадалда хамтаараа үгээ ойлголсожо, эсэс табиха зэргэтэйбди, — гэжэ нүхэр Смагин дурадхаа.

Студентнэрэй, һурагшадай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэри хангалтагүйдэ тоологдоо. Һургуулиин үхибүүдэй һуралсалһаа гадуур сагые эмхитэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэхэ арга боломжын манай хотодо элбэг биишье һаань, энэ хэрэгтэ анхарал табигданагүй. Эхэ, эсэгынгээ зүгһөө хиналта һулатай гү, али орой хиналтагүй үхибүүд муу ябадалай нүлөөндэ абтажа, ниитын гуримда эсэргүү аашa гаргана, гэмтэ хэрэг хэнэ. Саашадаа байрын гэрнүүд шадар стадион, спортивна бааза, зал, үхибүүдэй клуб гэхэ мэтые олоор бии болгохо, элдэб кружогуудые эмхидхэхэ шухала гэжэ суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ.

Элидхэл, зүбшэл хэлсэлгэдэ мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь нүхэр Улаханов, гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэн нүхэр Башурова, шэлэй заводой хүдэлмэришэн нүхэр Божедомов, багшанарай институдай ректор нүхэр Батудаев болон бусад хабаадалсаа.

Партийно-ажахын эдэбхитэдэй суглаанда КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр А. А. Бадиев хабаадалсажа, үгэ хэлэһэн байна.

Г. ЦЫРЕТОРОВ.

МОСКВА шадар жэлдээ зуун найма мянган тонно мяха үйлэдбэрилхэ гахай шахалгын Кузнецовско комбинат баригдажа байнхай. Мүнөө гахайн арбан дүрбэн байрада гол түхеэрэлгэнүүдынь хабсаргагдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Энэ комбинат барилгада Москва шадархи районуудай залуу барилгашад хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбинадай газаа хоолой тэжээлэй заводой барилга дээрэ.

ТАСС-ай фотохроника.

БАЙРА БАЙДАЛЫНЬ ЗАДАГАЙ

Үбэлнай газаа орожо ерэһээр үнинэй ха юм даа. Хамтынгаа адууһа малые дулаан байрада байлгажа, үбһэ, һолоомоор эдеэлүүлхэ саг тулажа ерэнхэй. Мүнөө малшадта эгээн харюусалгатай саг тулажа ерэнхэй. Малшан бүхэн үхэр, бурууннуудаа тобир тарганаар ондо оруулхые хүсэдэг гээшэ. Дулаан хашаада байһан үхэр малые һайнаар эдеэлүүлбэл, һү, мяха элбэгээр абажа болоно гээд малшан бүхэн һайн мэдэнэ бшуу.

Энэ харюусалгатай үеые Ивалгын туршалга үйлэдбэриин 3-дахи отделениин нэгэдэхи бригадын фермэдэ хэр бэлэдхэлтэйгээр угтаба гээшэб гэжэ ябажа хараһан байнаб. Тус бригадада 120 һаамхай үнеэдэй, 50 гаран буруу, 120 гаран шахамалнуудай гүүртэнүүд бии юм. Мүнөө болотор малай хорёодо адхашье үбһэн асарагдаагүй байһаар. Манай дүтэлжэ ерэхэдэ, малшан Гамара Цыденова шахамалнуудтаа һолоомо үгэжэ байба. Республикымнай ажахынууд үбэлэй үедэ шахамал мал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхын туршада 1000 граммһаа доошо бэшэ нэмээхэ тухай захааминайхидай гаргаһан үүсхэлые һайшаан дэмжэһэн юм. Эндэхи бригадын малшад энээн тухай һанаалдихашье тухагүй хаш. Эндэ үхэр малайнгаа байра байдалые мүнөө болотор дулаалаагүй байһаар.

Хүйтэн байрада, һолоомо эдижэ байһан мал яагаад шэгнүүрээ нэмээхэб даа. Мүн тугалайнь байра байдал задагай, хүйтэн. Доронь дэбдихэ хохиршье эндэ байхагүй юм.

— 30 гаран тугал даажа абанхай харууһалжа байнаб. Бүри сентябрь һарада унаа үгэхэбди гэһэн аад, мүнөөшье болотор үгөөдүй. Байра байдалынь эртээнһээ дулаалуулыт, хохир асаруулыт гэжэ бригадирта хэлэһэмни тоогоогүй,—гээд тугалшан Долгор Бабаева гомдонгёор хөөрэнэ.

Эдэ бүгэдэ дутуу дунданuудые мэдэжэ байбашье, бригадир Даба Бальчинов ямаршье хэмжээ абаагүй. Ингэжэ ажалдаа хойрогоор хандаһаниинь мүнөө элирэн гаража ерээ бшуу. Ушарһан дутуу дунданuудаа дары усадхажа, адууһа, малдаа үбһэ тэжээл асарха, байрыень дулаалха гэхэ мэтын хүдэлмэриие дары түргэн хэхээр болоо.

К. ГАБАЕВ.

Улаан-Үдын аймаг.

Владимир Сошнянинай даадаг комсомол-залуушуулай бригадын хүдэлмэришэд Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинат соо эрхим түрүү ажалаараа мэдээжэ болоһон. Эдэнэр халаанайнгаа даабари хододоо 50—60 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Табан жэлэй түрүүшүүл

ЖОЛООШОН

— Ашаанай гушан зургаан машина таряа хуряалгада гаргахамнай. Һайн машинатай жолоошодые өөрынь дураар эльгээхэбди,—гэжэ Улаан-Үдын нэгэдэхи автотранспортна предприятиин, нэгэдэхи колонныи начальник Евгений Васильевич Пермяковой жолоошодтоо хандан хэлэһэниинь Павел Кондратьевич Ахремецэй досооһоо гаранагүй. Гансашье жолоошон бодожо үгэ хэлэбэгүй. Бултадаа доро дороо бодолдо эзэлэгдэн дуугай һуунад.

Яахадаа нэгэшье жолоошон үгэ хэлэнэгүйб? Хүдөө гараха дурагүй гээшэ гү? Али гэр бүлэнэртэеэ хөөрэлдэхэеэ тиинэ гү? Газаа намар ха юм. Гэр доторөө хэхэ ажал хүн бүхэндэ бии юм ааб даа. Теэд энэ асуудалые зүб уруунь шиидхэжэ, түргэн саг соо машинануудые хүдөө эльгээхэ хэрэгтэй гэжэ коммунист, үнинэй жолоошон Павел Кондратьевич Ахремец доторoo сэдьхэн байба.

Үнгэрһэн жэлэй намар Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлөө һэн. Тиихэдээ хүдөө ажалшадай трактор, машинануудаар дуталдажа байдагыень һайн хараһан, ойлгоһон юм. Саг болзор соонь таряагаа хуряаха гээд ядалдаха. Тэрээнтэй суг хүдөө гараһан жолоошод үглөөнэй эртээнһээ үдэшэ орой болотор комбайнһаа ороохо шэрэдэг һэн. Таряа хуряалгын дүүрэхэдэ, колхозой түрүүлэгшэ автотранспортна нэгэдэхи предприятиин жолоошодто һайниие хүргэн байгаа бэлэй.

Мүнөө Бэшүүрэй совхоздо жолоошодые эльгээхэ болоод байхадань, Павел Кондратьевич Ахремец хүдөө гаралсаха дуратай байһанаа мэдүүлбэ.

— Павел Кондратьевич! Танай машина хуушарад гээл даа. Хүдөөгэй харгыда тэсэхэ гү?— гэжэ Евгений Васильевич Пермяковой асуухадань:

— 500 мянган модоной зайда ашаа шэрээшье һаа, ЗИЛ-555 машинамни шэнэ зандаал. Үнэншөөгүй һаа, харагты!—гээд олон машинануудай дунда байһан сэнхир хүхэ шэрэтэй «булад хүлэг» тээшээ заагаад абаха юм. Павел Кондратьевич Ахремец зургаан жэлэй саана шэнэ машина абаа бэлэй. Тэрэ үдэрһөө хойшо энэ машинаараа ашаа шэрэжэ, республикын олохон нютагуудта ошоһон байха. Энэ машинаяа капитальна заһабарида оруулангүй 1 миллион километртэ гүйлгэхэб гээд нүхэдтөө хэлэхэдэнь:

— Павел Кондратьевич үгэдөө хүрэхэл байха даа,—гэжэ баяр баясхалантайгаар хэлсэхэл даа. Бэрхэ жолоошоной хүдөө гарахаар дурлахадань, бэшэшье олон жолоошод тэрэнэй үүсхэл дэмжэжэ, таряа хуряалгада гарахаар бэшүүлээ бэлэй.

Уданшьегүй гушан зургаан машинанууд хойно хойноһоо һубарин, Бэшүүрэй совхоз ошоо һэн. Хүдөө ажалшад тэдэниие баяр баясхалантайгаар угтажа байгаа. Жолоошод түрүүшын үдэрһөө таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ороо. Жэшээлхэдэ, Леонид Кавелин, Владимир Каверин гэгшэд үдэртөө 16—17 эрьесэ хэжэ, нормоёо 60—70 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг һэн. Бэшүүрэй совхозой ажалшад энэ жэл хэзээ хэзээнэйхиһээ баян таряа ургуулһан байгаа. Энэ таряа саг болзор соонь хуряаха хэрэгтэнь автотранспортна нэгэдэхи предприятиин жолоошод ёһотойгоор туһалалсажа ороо бэлэй. Эдэнэй туһаламжаар Бэшүүрэй совхозой механизаторнууд ехэ таряа хуряажа, гүрэндөө тушааба ха юм. Хахасалган дээрэ совхозой ажалшад сэдьхэлэй дулаан үгэ хэлэжэ, жолоошон бүхэндэ һайниие хүргөө. Ажалшадай магтаалда хүртэхэһөө ехэ зол хаана байхаб даа.

Павел Игнатьевич Ахремец таряа хуряалсажа, ушөө нэгэ илалта туйлаһандаа баясан, урмашан ябаа бэлэй. Хада уулын хормойгоор, тала дайда таряалан дээгүүр ашаатай машинаяа жолоодон гүйлгэжэ, хэдэн мянган модоной зай гаталаа гээшэб!

Сэнхир хүхэ шэрэтэй машинаараа гүйлгэжэ ябахадань, дайта жэлнүүд һанагдаад орхидог. Һаял арбан юһэ наһа хүрөөд ябахадань, немец фашистнар Эхэ орондомнай добтолон орожо, тэрэ өөрынгөө дураар сэрэгтэ ошоо һэн. Залуу хүбүүн Павел курсада һуража, сэрэгэй ж… болоо һэн. Дайнай харгы… рэгшэдтэ хэрэгтэй бу… эдихэ ууха юумэ шэрэдэ… Эгээл харюусалгатай а… гаа даа. Буугай һомо, с… дые хэрэгтэй газартань хүргэхэ шухала һэн. Т… саг болзор соонь байлдаа… ли дээрэ хүргэхын тула шод ами наһаяа хайр… буугай тобшын уляан… урагшаал гүйлгэжэ ябада… Павел Ахремец баатар с… рэгшэдээр немец фаши… эшээн—Берлин хото хүр… тэрэниие абаха шанга ту… нуудта хабаадалсаһан Одер мүрэниие гаталха баатаршалга гаргаһанайнь партии, правительство т… Улаан Одоной орденоор ш… байха юм. Удаань «Берли… абаһанай түлөө» медаля… наа бэлэй.

Харата дайсадые үй… хилсоһон Павел Игнатье… ремец түрэл Буряад орон… жа срээд, Улаан-Үдын н… предприятида жолоошоно… дэлнэ.

Тэрэ ажалдаа харюусал… тайгаар хандадаг. Тиимэһ… ниие эгээл харюусалгатай… да эльгээдэг байна. … ажалай ударнигай нэрэ… хүртэһэн.

— Павел Игнатьевич … мец Бэшүүрһээ ерэһээр … аймаг ошоо һэн. Тэндэ … харгы таталсажа байна. … риин хуушаар бусаха … жэ нэгэдэхи колонныи на… Евгений Васильевич П… хөөрэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгы… да хабаадалсажа, Берли… хүрэһэн баатар сэрэгшэ… Ахремец амгалан сагташ… дар солотойгоор ажалла… на. Таби наһа хүрөөшь… үшөөл ехэ юумэ хэхэ хү… мэлзэлтэй. Тиимэһээл … шэрэтэй машинаяа жо… холын харгыда зорижо… Абаһан даабаряа амжалта… дүүргэнэ, нүхэдэйнгөө ма… хүртэдэг. Тэрэ ашаа шэрэ… нэ табан жэлэй түрүүшын… даабари дүүргээд, мүнөө… оной түсэбөөр хүдэлжэ… Иимэ ажалша бэрхэ хүн… шээ абахаар даа!

К. ЖАМЬЯ…

УДЭРЭЙ ТЕМЭДЭ

ХҮРЭНГЫН ХАРТААБХА ЯАЖА ХАДАГАЛХАБ

Хартаабхын үндэр баян ургаса абахын тула һайн шанартай, элдэб үбшэгүй, гэмтээгүй сэбэр үрэһэ бэлдэхэ, зүбөөр хадагалха хэрэгтэй.

Илангаяа үбэлэй сагта хүрэнгын хартаабха муудхаангүй хадагалха гээшэ тон шухала. Юуб гэхэдэ, хартаабхада углеводой элбэг байдаг дээрэһээнь фитофтор болон бусад бактериальна үбшэн тэрэниие ехээр гэмтээдэг байна.

Жэшээлхэдэ, хартаабха ургажа байхадаа фитофтор үбшэндэ дайрагдаһан байбал, хадагалхада үжэжэ эхилдэг, мүн муушаг, зөөлэн болоһон, малтагдахадаа гэмтээгдэһэн, нимгэн, холторһон хальһатай хартаабха газаа тээһээ түргэн нилзаржа үжэдэг, үгышье һаа, уршыгаад хаташадаг юм.

Фитофтор үбшэнтэй байбал, хартаабха эндэ тэндээ соохорлоод, хүрин-хара болоһон байдаг. Отолоод үзэхэдэ, хартаабхын голые тойруулан, шаб шара болонхой, үжэжэ эхилһэн байха. Энэ үбшэн ехэнхидээ хартаабхын эшэ, үндэһэнһөө эхилжэ дэлгэрнэ. Хартаабха хатажа хосорхёо һанабал, түрүүн газаа тээгүүрнь соохор хүрин үнгэтэй нүхэнүүд бии болоод, һүүлдэнь хартаабхын досоохи бутаран һалажа, хальһаниинь уршалаатан наршыжа хатадаг. Энэ үбшэн газарайнь хүрьһэнһөө, хартаабхын үрэһэнһөө таража дэлгэрдэг гээшэ.

Тэрэшэлэн хальһаниинь гэмтэһэн, бага хүлдэн алдаһан хартаабхада сапрофийна бактери үбшэн халдадаг. Тиимэ үрэһэн боробтор, хара үнгэтэй болоод, үжэн нилзаржа, муухай үнэртэй байдаг юм.

Тиигэжэ нойтоор үжэһэн хартаабха шииигтэй, халуушаг газарта хадагалагдабал, бүри түргэн муудажа, бэшэнээ гутаадаг байна.

Хартаабхын элдэб үбшэндэ гэмтэхэгүйн, үрэһэнэйнь сэбэр байхынь тула тэрэниие таарамжатай сагта тариха, ургасын хойноһоо харууһалха, шоройень обоолхо, буртаг үбһыень сэбэрлэхэ, үтэгжүүлгэ зүбөөр оруулха, хартаабхаяа ходол нэгэ газарта тарихагүй, һэлгүүлхэ хэрэгтэй. Хартаабхын үбдэхэгүйн тула тэрээндэ 1 процентын бордосско шэнгэн зүйл гү, али 0,5 процентын зэдэй зүйлтэй хлорокись гэдэгые сүршэхэ шухала.

Хартаабха малтамсаараа хадагалха газартаа адхажа болохогүй, түрүүн 3—4 час соо дээрээ хушалтатай сарай, һарабша доро адхажа хатааха хэрэгтэй. Удаань һайнаар илгаад, муунуудые, илангаяа низарһан, холторһон хальһатай, отологдоһонуудыень түүжэ хаяха байна. Хадагалха газартаа адхахын урда тэндэхииень сэбэрлээд, дезинфекци хэхэ, ногоон гү, али түмэрэй байбан уһанда худхаад, сүршэхэдэ болоно.

Шиигтэй нойтон байрада (5—7 градус дулаанда) хартаабха нороод, түргэн үжэжэ эхилдэг. Хартаабхынгаа ехээр үжэхэгүйн тула зарим ажахынууд тэрэнээ ходо онгиргожо, мууень түүжэ байдаг зантай. Энээниие баһал һайн гэхын аргагүй. Ходо хүдэлгэжэ, урбуулжа байхада, хальһаниинь бүри ехээр гэмтэдэг, үбшэнэй дэлгэрхэ, хартаабхын бүхыдөө үжэхэнь бүри түргэдэдэг. Юуб гэхэдэ, үжэһэниинь бүтэн хартаабхадаа үбшэнөө халдахаана ха юм.

Тиигэнхаар ходо илгажа байхын орондо ехээр хүдэлгэнгүй, дээгүүрхи үжэһэн хартаабхыень лэ саг соонь түүжэ хаяад байгаа һаа, дээрэ бшуу.

Зарим ушарта хэршье һайнаар хадагалагдажа байгаад, хартаабхын гутаха, муудахань баһал үсөөн бэшэ үзэгдэдэг гээшэ. Яахадааб гэхэдэ, шиигтэйшэг газарта ургаһан хартаабха абаһаар лэ үжэхэ, муудахаяа һанадаг юм. Мүн х… таабха дан халуун газарта байбал, … һа халажа муудадаг, досооһоо үжэ… байна.

Хүрэнгын хартаабхые һайнаар ха… галхын хажуугаар, саг соонь шалгуул… байха шухала. Тиимэһээ үрэһэнэй х… шэнээниинь ямар үбшэнтэйб, хэды… бинь үжэхэеэ һанааб гэжэ агроном… хэн һайн мэдэжэ байха зэргэтэй.

Хартаабхые 1—3 градус дулаан б… рада, дээрэһээ сэнтэдэг, дуһаалдаг, … родоггүй газарта хадагалха хэрэгт… Хүрэнгэдэ адхагдаһан хартаабх… һолоомоор хэһэн матаар ху… ха ушартай. Һуниндөө байрынь нүхэ… жэ, хүйтэн агаар оруулха хэрэгтэй. Т… хэдээ дан хүйтэн болгожо, хартаабх… хүлдөөжэ болохогүй ааб даа.

Агрономическа эрдэм наукын з… бариие наринаар сахижа, зүбөөр ха… галаад, ходо хаража, шалгажа байб… эрхим шанартай хүрэнгын хартаа… ажахы бүхэндэ бэлдэхэ арга гүйсэд б…

А. БОТОЕВА

ургамал хамгаалха республикы… станциин лабораториие хүтэлбэрилэгш…

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын түгэсхэл

(Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

...льшын коммунистнүүдэй пар-порто интернационалис пар-... ласхоорондын коммунис худэ-... й дайшалхы томо отряд мүн. ...ы хани нэгэдэлые улам бэ-..., социалис гүрэнүүдэй али... н харилсаа холбооe хүг-... тушаа Польшын Худэлмэри-... нэгэдэмэл партиин эрхилдэг ... ажал ябуулгын удха ша-... э үндэр трибуна дээрэhээ ... й делегаци талархалай онсо ... рэлтэйгээр онсолон тэмдэг-... нэ хадаа, нүхэдүүд, булта-... хамтын анхарал оролдолго, ... бухы эрхэм ... болон пар-... й анхарал оролдолго гээшэ.

...н социализмын байгуулал-... шадань нягтаруулан ... н, социалис оронуудай ... лгын бата нэгэдэлэй асуу-... д КПСС-эй XXIV съездын гол ... байгаа юм. Энэн ту-... нгэрhэн венгер, болгар, ... н, немец ба монгол комму-... й съездүүд дээрэ делгэ-... хэлэгдэ бэлэй, мүн ... асуудалнуудай танайшье ... э табигдажа байhыень ... н. Тиимэшье байха ёho-... ушар юу гаршалhэб гэхэ-... Союзай Коммунис партиин, ... Худэлмэришэнэй нэгэдэ-... аха дүү бусад партинууд ... рэнүүдтэ анхаралтайгаар ... дэлхэйн социализмын хүг-... гол шухала хараа шугамые, ... тэ нэгэдэлтэй, нягта жаг-... болохо эрмэлзэлгэ байхада ... саашадань хүгжөөхын ту-... ээхтэйгээр хэлэлдэг байна.

...баримта хаанашье — социа-... ошондо ябуулдаг зүб-... политикадаа, экономи-... харилсаа холбооe эршэтэйгээр ... дабшуулдагшье, үзэл ... худэлмэриин талаар таа-... манай хүсэлэл орол-... үзэгдэг юм. Энэ ба-... коммунистнүүдэй үргэн ехэ ... харилсаануудташье, аха ... ажалдаа ажалшад эрдэм мэ-... үргэлжэ халан абалсал-... бэеынгээ дүй дүршэл ба ... байдалаа сасуулан харалга-...

...лизм, коммунизм байгуул-... хэдэн арбаад, хэдэн ... мянган хүнүүдэй бодо-... ёhoop харилсадаг ушар ... юрын лэ хэрэг болонхой. ... юрын лэ гэжэ харагда-... хэрэг түүхэтэ гүнзэгы уд-... бшуу. Иигэжэл арадуудай ... бүхэдэлхэйн аха дүү ёho-... архалай үндэhэ hүүри табиг-... юм. Бидэ совет-польшын ... барисаа бэхижүүлэн, социа-... оронуудай харилсаа холбооe улам саашадань нягтаруулан, Польшын ба Советскэ Союзай коммунистнууд энэ агууехэ хэрэгтэ өөhэдынгөө нилээд ехэ хубитые оруулха гэжэ бидэ ехэ хангалтатайгаар мэдүүлхэ байнабди.

Социалис оронууд бэе бэетээ нягта холбоотойгоор ажаллан, дэлхэй дээрэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдтэ эдэбхитэй нүлөө үзүүлхэ үүри ехэ боложо байна. Энэ нүлөөнэй хэр зэргэ хүсэтэй, үргэн ехэ болоhониинь бидэнэй үдэр бүриингөө хэрэг ажалда дашуулан, заримдаа өөрдөгшэгүй байhан... Бидэнэй имагтал хүсэтэй байhанhаа боложо, энэ нүлөөн агуу ехэ бэшэ юм. Манай хэлэhэн үгэнүүдые дуратай, дурагүйшье hаа, шагнахые баадхадаг, мүн ондоошье шухала баримтанууд бии. Тэдэнэй нэгэниинь гэбэл — социалис хани нүхэрэй оронуудай гадаадын политика ниитэдэ дүтэ, ойлгосотой политика, бүхы түбиндүүдэй арад ... hайн ушар мүн болоно.

Социализм ба коммунизм байгуулхын тулада бидэндэ эб найрамдал хэрэгтэй. Эб найрамдал бүхы арадуудта хэрэгтэй. Тэдэнэр хадаа тоо томшогүй ехэ хохидол, гасалан зоболон тохёолдуулhан дэлхэйн дайнай аюул хосорлые дабтуулха дурагүй. Хүнүүд хадаа үхэхэ дурагүй, городуудые үнэhэн тобхорог болгуулха, худөө нютагуудые шаталгаха дурагүй. Тиимэhээ Советскэ Союз ба Польшын, социализмын аха дүү бүхы оронуудай ябуулдаг эб найрамдалай политика хадаа ёhотойл эб найрамдалай политика мүн. Бидэ эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди, ерээдүйн үетэнэй дайнай гасалан зоболонгые саашадаа мэдэхэгүйн түлөө тэмсэнэбди. Өөhэдынгөө уласхоорондын али бүхы нэрэ хүндые, өөhэдынгөө али бүхы хүсэ шадалые энэ зорилго түйлаха хэрэгтэ зорюулнабди.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэдэмнай али бүхы оронуудта бидэнтэй хамта хэдэн миллион союзнигууд тэмсэнэ. Зүгөөр эб найрамдалай хэрэгтэ эрид харша хүсэнүүд бии гэжэ бидэ мартаха эрхэгүйбди. Тиимэhээ манай оронуудай ябуулдаг эб найрамдалда дурата эдэбхитэй политика дотор эзэрхэг түримхэй империалис бүлэгүүдэй аашануудта эрид шууд харюу үгэхэ гэhэн ябадал оролсоно. Социалис оронуудта энээнhээ ондоо хараа шугам байха ёhогүй гэжэ манайороной арадууд шэнги, Польшын арад зон hайн мэдэнэ гэжэ бидэ батаар этигэнэбди.

Эндэ, Варшавада, 16 жэлэй саада тээ социалис оронуудай хамгаалгын союз байгуулагдаа hэн. Шэнэ дайн hүжэрөөлгэхэгүй гэhэн гансахан лэ иимэ зорилготойгоор энэ алхам хээ hэмди. Энэ хадаа НАТО-гой эзэрхэг түримхэй бэлэдхэлгэдэ, бидэнтэй хүсэ хэрэглэлгын хэлээр хөөрэлдэхэ гэhэн hэдэлгэдэ харюугай дэмжээн болоо бэлэй. Эдэ бүхы жэлнүүдтэ Варшавска договорой организаци аха дүү оронуудай амгалан байдалай аша туhада найдамтайгаар алба хээ, арадуудта эгээл таатай зохид зам руу үйлэ хэрэгүүдые ябуулха хэрэгтэнь туhалаа. Совет Армиин, Польшын сэрэгэй, Варшавска договорто хабаададаг бусад оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дайшалхы эб нүхэсэл — мүнөөдэр эзэрхэг түримхэйшүүлэй эршэ охиис номгоруулха шухалын шухала баримтануудай нэгэн, эб найрамдал аршалан хамгаалгада туhалха баримтануудай нэгэниинь мүн болонхой.

Польшын, Советскэ Союзай, мүн аха дүү бусад оронуудай коммунистнууд хододоо, ямаршье шалгалтын үедэ өөhэдынгөө интернациональна уялгада үнэн сэхэ байдаг юм. Социалис интернационализмын түгэлдэр хүсэн уласхоорондын шахардуу шанга байдалай үедэ илангаяа тобойсо харагдадаг гээшэ. Харин иимэ байдал hүүлэй жэлнүүдэй турша соо үсөөн бэшэ үзэгдөө.

Өөhэдынгөө интернациональна уялга дүүргэн, социалис оронууд зоригтой патриодуудай эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалай түлөө, империалис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн тэмсэхэдэнь, бидэнэр тэдээндэ үрэ ехэтэй үргэн ехэ дэмжэлгэ үзүүлнэбди. Энэ тэмсэлэй али бүхы шэглэлдэ—сэрэгэй, политическэ ба дипломатическа шэглэлдэ — вьетнам арад өөhэдынгөө ханинарай туhаламжада хододоо түшэглэжэ шадаха байна. Өөhэдынгөө интернациональна уялга дүүргэн, социалис оронууд Израилиин булимтарагшадай болон тэдэниие үмөөрэгшэдэй түсэбүүдые буруу hүргэхын тулада, араб арадуудай хуулита эрхэеэ аршалан хамгаалхадань туhалхын тулада, Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ туhалхын тулада али бүхы юумэ хэнэ.

Буржуазин номнолшодой хэдышье аашалаа hаань, манай политикые хардаха гэжэ хэнэйшье hэдээ hаань, социалис оронуудай дайшалхы ёhоной hаналаа нэгэдэлгэ, мүн империалис эзэрхэг түримхэй ябадал ба уласхоорондын дээрмэдэлгын али бүхы түхэл янзанууд тушаа социалис оронуудай баримталдаг хэлбэришэгүй, эбсэшэгүй хараа шугам гээшэ эдэ үдэрнүүдтэ эб найрамдалай, аюулгүй байдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй гол hудаhанай нэгэниинь мүн болоно гэжэ дэлхэйн арадууд бүри эли тодоор хаража, бүри hайнаар ойлгожо байдаг юм.

Арадуудай эб найрамдал ба эрхэ сүлөөгэй тала баримталдаг бүхы хүнүүд шэнги, бидэ Азиин хүршэ хоёр гүрэнүүдэй хоорондо hая болоhон сэрэгэй хёмороое ехэ гашуудалтайгаар угтаhан байнабди. Тэрэшэлэн энэ хёмороое үүдхэhэн үйлэ хэрэгүүдые — Зүүн Пакистанай улад зоной гол эрхэнүүд болон эли тодоор элирхэйлэгдэhэн дура зориг шуhа адхаруулан, нуга даралгые, арба миллион хашагдан зугадагшадай гашуудал зоболонгые бидэ ехэ гашуудалтайгаар угтаhан байнабди. Советскэ Союз шуhа адхаралгые болюулхын түлөө, арадуудай хуулита эрхэнүүдые хараадаа абан, гадаадын хүсэнүүдэй ямаршье хамааралсалгагүйгөөр тохёолдоhон асуудалнуудые эбэй политическэ ёhoop гуримшуулхын түлөө, энэ райондо бата бэхи, үнэн зүб эб найрамдалай эрхэ байдал байгуулхын түлөө эрид шууд тэмсэнэ.

Нүхэдүүд! Хорин табан жэлhээ үлүү саг соо Европодо дайн дажар болоогүй. Энэ хадаа эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй горитойхон түйлалта, Европын арадуудай горитойхон амжалта болоно. Зүгөөр энэ амгалан байдал бата бэхи бэшэ байhан. Европые «хүйтэн дайн» шэшэрүүлжэ байгаа. Политическэ тэмсэл болон сэрэгэй тулалдаан хоёрой хоорондохи эрмэгэй өөдэгүйхэн, тогтууригүйхэн болоhон үенүүд үзэгдөөhэн. Арадуудай аюулгүй байдал сахихын тула «хүйтэн дайе» болюулха, тэрэнэй хойшолонгуудые усадхаха хэрэгтэй байгаа. Эгээл энээнэй түлөө Европын социалис хуби бүхы эршэ хүсөөрөө тэмсэhэн юм.

Европодохи байдал hулааруулга, харилсаа холбоон ба аюулгүй байдал хоёр зүгhөө — зүүн тээhээшье, баруун тээhээшье — хоёр талын хүсэлэл оролдолго гаргангүйгөөр урагшаа дабшажа шадаха байха гэжэ бидэ хэзээдэшье тоолодоггүй байгаабди, мүнөөшье тоолоногүйбди. Баруун оронуудай политикада бодото байдал хэр зэргэ ехээр мэдэрэгдэнэб, тэрээн шэнги Европодохи байдалые улам саашадань hайжаруулха манай ниитэ арга боломжонууд ехэ байха, тиигэжэ Европын ба уласхоорондын аюулгүй байдалай аша туhада даамгай хэлсээнүүдые хэхэ зам гаргагдаха бэлэй. Советскэ Союзай, Польшын ба бусад хэдэн социалис оронуудай Франците байгуулhан харилсаануудай хүгжэлтэ энээндэ гэршэ болоно. ФРГ-тэй байгуулhан манай харилсаануудта үзэгдэжэ байгаа эрьелтэ энээндэ гэршэ болоно. Баруун Берлинэй асуудалнууд тушаа hаяшаг түйлагдаhан хэлсээн энээндэ гэршэ болоно.

ФРГ-тэй Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын баталhан договорнууд, Баруун Берлин тухай дүрбэн гүрэнүүдэй баталhан хэлсээн, энээндэ хабаатай асуудалнууд тушаа ФРГ-тэй ба Баруун Берлинэй сенадтай ГДР-тэй баталха хэлсээнүүдые зохёон табилга, ООН-до ГДР ба ФРГ-е абаха шухала гэhэн улам ургажа байгаа мэдэрэлгэ, Чехословаки ба ФРГ хоёрой хоорондо бии байгаа шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулга, тэдэшье хоёр талын хоорондын иимэ гуримшуулга түйлагдаха байха гэжэ бидэ найданабди, — эдэ бүгэдэ Европодохи хүгжэлтын дайнай hүүлээрхи үеын түгэсхэлдэ хүргэхэ байна. Түүхын шэнэ шатада Европын оролгодо эхи табигдана, тиигээд энэ шата хадаа эбэй ёhoop зэргэ оршохо, мүн алишье талада ашатай туhатай харилсаа холбооной тэмдэг доро хүгжэхэ байха гэжэ бидэ этигэнэбди. Эгээл энэ эрьелтын шата дээрэ аюулгүйн байдалай, харилсаа холбооной асуудалаар зарлагдаха бүхы Европын зүблөөн онсо удха шанартай болоно.

Иимэ зүблөөн манай түби дээрэ амгалан байдалай үндэhэ hуури батадхаха үүргэтэй. Мүнөөнэй хилэнүүдэй эбдэршэгүй байлгын, дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, адли эрхэтэй, бэеэ даанхай байлгын, хүсэ хэрэглэлгэhээ арсаха гү, али тэрэниие хэрэглэхэ заналтаhаа арсаха гэhэн гол ёhонуудые хэлбэришэгүйгөөр сахиха гээшэ, манай hанамжын ёhoop, энэ үндэhэ hууринь мүн болоно. Бүри hая Советскэ Союз ба Франци нэгэ документдэ гараа табяа; тэрээн соонь Европын хэрэгүүдтэ эгээл иимээр хандаха гурим элирхэйлэгдэhэн байха юм. Манай hанамжын ёhoop, хэрбээ иимэрхүү гол ёhонуудай бүхы Европо дотор бүгэдэ зоной мэдэрhэн уласхоорондын байдалай гурим болоод байбалнь, Европын бүхы гүрэнүүд ба арадууд имагтал шүүбэрилхэ бэлэй. Иимэ арга боломжо дээрэ даамгайгаар бодомжололтой гээшэ бэшэ гү?

Гэхэ зуура, Брюссельдэ hаяын үдэрнүүдтэ Хойто-Атлантическа бүлэглэлэй соведэй ээлжээтэ сесси нээгдэхэнь. НАТО-до ородог оронууд өөhэдынгөө бодото хэрэгүүдые Европын бүхы арадуудай эб найрамдал хүсэдэг дура зоригтой үнэхөөрөө жэшээлэн сасуулхаар бэлэн гү, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые hуларуулха, бэе бэедээ этигэлсэхэ, Европын аюулгүй байдал бэхижүүлхэ гэhэн манай уряада тэдэнэр харюусахаар бэлэн гү гэжэ энэ сессиин абаха шиидхэбэринүүд хэлэжэ үгэхэ байна. Хэрбээ бэлэн hаа, тэрэнэй батадхан харуулха эрхим арга бии гэбэл,—Европын бусад гүрэнүүдтэй хамта бүхы Европын зүблөө зарлаха бодото бэлэдхэлгэдэ хам оролсохо ябадал мүн болоно. Иимэ зүблөөе, бидэнэй hанамжын ёhoop, 1972 ондо зарлажа яhалашье болоомоор бэлэй.

Европын түби дээрэ боложо байгаа бараг hайн хубилалтанууд, хэнэйшье мэдэhээр, бидэнэр, коммунистнуудай, hанаагыемнай гүйсэд амаруулжа шадахагүй байна. Капиталис Европодо хархис, милитарис, үhөө хяhаагаа нэхэдэг бүлэглэлнүүд үшөөл аашалжа байhаар гэжэ бидэ hайн мэдэнэбди. Тэдэнэр ямаршье аргаар hаань, өөhэдынгөө оронууд дотор шиидхэхы hуури эзэлжэ, Европые «хүйтэн дайнай» үе сагта hөөргэнь шэдэжэрхихэ hэдэлгэтэй бшуу. Эдэ бүгэдэ хадаа ехэ hэримжэтэй, политическэ талаараа эдэбхитэй байхые уялгална. Эдэ бүгэдэ хадаа Европые амгалан байдалай, hайн хүршэнэрэй түби болгохо гэжэ найдуулдаг тэдэ hайн шэнэ үүсхэл болон ябуулгануудые хэлбэришэгүйгөөр эсэстэнь хүргэхэ эрилтэ табина.

Энэ хадаа, нүхэдүүд, түүхэтэ зуйлай ехэ удха шанартай хэрэг мүн. Ондоо районуудта нүлөөлхэ, дэлхэйн байдалда бүхыдэнь нүлөөлхэ өөрынгөө нүлөөгөөр тэрэ хадаа Европын хилэhээ холо саагуур нүлөөлхэ байна. Европодохи политическэ уларилые үндэhөөрнь hайжаруулга, бүхы Европын шиидхэгдэхээр болоhон асуудалнуудые шиидхэлгэ, тэрэ тоодо зэбсэгтэ хүсэнүүд болон буу зэбсэгүүдые хороолго хадаа бүхы хүн түрэлтэнэй аша туhада харюусахаhэн, энээндэ ямаршье hэжэглэлтэ байхагүй.

Аха дүү коммунис партинууд Польшын Худэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин хүсэлэл оролдолгые үндэрөөр сэгнэнэ. Тэрэ хадаа дайнай hүүлээрхи бүхы үе соо Европодохи, мүн уласхоорондын аюулгүй байдалые бэхижүүлхын түлөө, дайнай аюулай гуламтануудые усадхахын түлөө, буу зэбсэг хуряахын түлөө, арадуудай хоорондоо эбэй ёhоной харилсаа холбоо хүгжөөхын түлөө хэлбэришэгүйгөөр, эдэбхитэйгээр тэмсэнэ бшуу. Шэнӭэр бодхоогдоhон Польшо, социалис Польшо дэлхэйн политикада эрхим hуурияа эзэлэнхэй.

Польшын арадай эрхэ сүлөөгэйнгөө, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө, гүрэнэйнгөө бүрин бүтэн байхын түлөө саг үргэлжэ айжа байhан саг hөөргөө бусалтагүйгөөр ошон ошоо. Мүнөө Польшын хилэнүүдэй өөртөө хүртэшэгүй байлга Польшын СССР-тэй, Германиин Демократическа Республикатай болон аха дүү бусад оронуудтай баталhан хэлсээгээр хангагданхай, Варшавска договорто хабаададаг оронууд өөрыгөө хамгаалха бүхы хүсэ шадалаар хангагданхай. Мүнөө Польшын арадай социализмын замда хэлбэришэгүй шууд сэхээр жагсаад байхада, социалис оронуудай нэгэдэмэл бүлэдэ тэрэнэй ороод байхада, Польшын эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдал эсэслэн, хэлсээнгүйгөөр аршалан хамгаалагданхай.

Хүндэтэ поляк ханинар! Советскэ Союзай Коммунис парти, бүхы совет хүнүүд манай партиин XXIV съезд дээрэ баталан абтаhан шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын түлөө мүнөө ажаллажа байна. hаяшаг бидэ табан жэлэй ээлжээтэ түсэб баталаабди. Тэрэнэй гол зорилго юуб гэхэдэ, социалис үйлэдбэри хурдан түргэнөөр хүгжөөhэнэй, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлhэнэй, эрдэм-техникын дэбжэлтэ түйлаhанай, ажалай бүтээсын ургалта түргэдхэhэнэй үндэhөөр арад зоной баян дэлгэр, болбосоронгы байдал нилээд ехээр дэбжээхэ ябадал хангаха зорилго болоно. Манай арадай ажахын түсэб болбол Польшотой, аха дүү бүхы оронуудтай Советскэ Союзай экономическа харилсаа холбоогоо улам саашадань үргэдхэхэ ябадал хараална.

Табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын тула ехээр ажаллаха, эмхидхэлтэй, журамтай байха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдые манай ороной ажалшад hайнаар ойлгоно. Тэдэнэр өөрынгөө ленинскэ партиин хараа шугамые халуунаар, шууд сэхээр дэмжэнэ. Табиhан зорилгонуудаа бэелүүлхэбди, коммунис байгуулалтын зам дээрэ нилээд ехэ шэнэ алхам хэхэбди гэжэ батаар этигэнэбди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! ПОРП-ын VI съезд Польшын социалис хүгжэлтэдэ шухала шата болохо, марксизм-ленинизмын теори ба практикада хубитаяа оруулха байhандань КПСС-эй делегаци hэжэглэнэгүй. Социалис общество байгуулха хэрэгтээ промышленностиие дэбжээхэ, арад зоной hуудал байдалые hайжаруулха, хараалhан социально-экономическа хүгжэлтын түсэбүүдээ дүүргэхэ хэрэгтэтнай ехэ амжалтануудые таанадта хүсэнэбди. Польшын бүхы арад зондо зол жаргал, амгалан hайн байдал юрөөнэбди.

Өөhэдынгөө марксистско-ленинскэ манлайн хүтэлбэри доро Польшын худэлмэришэн анги, таряашад, интеллигенци али бүхы фронтнууд дээрэ социализмын эсэсэй илалтада хүрэхэнь дамжаггүй гэжэ бидэ батаар этигэнэбди!

Танай орон дотор социалис общество байгуулгые зоригжуулагша, эмхидхэгшэ—Польшын Худэлмэришэнэй Нэгэдэмэл парти мандаг!

Манай оронуудай коммунистнуудай аха дүүгэй хани барисаан, Польшын ба СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй бата нэгэдэл улам бэхижэжэ, hалбаран мандажа байг лэ!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!

Коммунизм мандаха болтогой!

(Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа, оло дахин нэрьемэ удаан альга ташалгаар угтагдаа).

СОВЕТ-НОРВЕГИИН КОММЮНИКЕ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ... Н. Косыгин Норвегиин правительствын уряалаар декабриин 5-hаа 7 хүрэтэр ...ндэ аяншалаа.

...-Норвегиин коммюнике дотор ингэжэ ...нэ: СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ...эгшэ А. Н. Косыгин, тэрэниие үдэшэ...саhан хүнүүд норвег арадай ажабай-... танилсаhан, промышленна предприяти... соёлой эмхи зургаануудта ошожо ... Норвегиин олониитын бүлэгүүдэй ...гшэдтэй уулзаhан байна. А. Н. Косы-...ртингын Түрүүлэгшэ Б. Ингвалдсентэй ... Совет айлшадые хаа хаанагүй халуу-...ртайгаар угтаба.

...Р-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүү-... А. Н. Косыгин, Премьер-Министр ...ттели хөөрэлдөөнүүдые хэhэн байна. ... сэхэ, хани ёhоной хөөрэлдөөнүүдэйн-...дэ уласхоорондын шухала асуудалнуу-... Советскэ Союзай ба Норвегиин хоорон-... харилсаануудай, тэдэниие саашадань ...э арга боломжо тухай асуудалнуудаар ...бодолоо зүбшэн хэлсээ.

...ительствануудай толгойлогшонор хөө-...үүдые хэхэ үедөө, хоёр ороной дотоо ...йдал ба экономическа хүгжэлтэтэй, ...эн гадаадын политикын талаар пра-...тствануудайнгаа баримталан бэелүүлжэ ...политикатай харилсан танилсаа.

...хоорондын олохон асуудалнуудаар ... Норвеги хоёрой хараа бодолой тудал-...гү, али дүтэрхы байhые тэмдэглэбэ. ...э Союзай ба Норвегиин эб эетэй, ...й байхые, уласхоорондын харилсаа ... саашадань хүгжөөхэ гэжэ эрмэлзэдэ-...лан баталаа.

...тельствануудай толгойлогшод Евро-... мүнөөнэй байдалай болохотойгоор ...в байhые хангаяар тэмдэглэбэ. ...скэ Союзай ба Германиин Федератив-...убликын хоорондохи договорой, Поль-...радай Республикын ба Германиин ...ивна Республикын хоорондохи дого-...тэрэшэлэн 1971 оной сентябриин 3-най ...талын хэлсээнэй шухала удха шанар-...мдэглээ.

...ын гүрэнүүдэй, тэрэшэлэн Холбоото ...дай ба Канадын хабаадалгатайгаар, ... байдал ба харилсаа холбооной асуу-... бүхэевропын зүблөөе hайтар бэлдэжэ зарлаха хүдэлмэридэ эдэбхитэй дэмжэлгэ үзүүлхэ байhанаа хоёр талынхид лаблан баталаа гэжэ коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Сэрэгэй талаар зүришэлдөө гаргабал илангаяа аюултай, Европо түбидэхи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэгүүдые али али талаhаа хороохо мэтын иимэ ехэ асуудалые хабаатай гүрэнүүдтэ хохидол ушаруулхагүйгөөр шиидхэхэ хэрэгтэ тодорхой үрэ дүн түйлабал, Европодохи шахардуу байдалые саашадань hуларуулха шухала хубита болохо гэжэ правительствануудай толгойлогшонор мэдэрбэ.

Хоёр талынхид буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудаар хараа бодолоо элирхэйлэн найруулаад, буу зэбсэг үрдилдэн бэлдэхэеэ болилгые, ядерна ба юрын зэбсэгүүдые оруулалсан, уласхоорондын шанга, үрэтэй хиналта доро зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ хуряалгые уг зорилгомнай гэжэ тоолодог байhанаа онсолон тэмдэглээ.

Буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудал зүбшэлхэ бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай Советскэ Союзай дурадхалые Норвегиин тала гол түлэб hайшааба. Тиихэдээ конференциин hайтар бэлдэгдэхэ байhые хараада абана.

Хиналта доронь байhан ядерна зэбсэгые тушаан боложо гү, али зүбшөөлгүйгөөр хэрэглэхэ ябадал зайсуулха хэмжээнүүд тухай асуудалаар Советскэ Союз США хоёрой үгэээ ойлголсоhые Норвегиин тала hайшаагаад, стратегическэ зэбсэг түхеэрэлгые хизаарлахын тула саашадаа оролдолго хүсэлэлгэнүүд гаргагдаха гээд найдажа байhанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Правительствануудай толгойлогшонор дэлхэйн бүмбэрсэгэй элдэб орон нютагуудтахи байдал тухай хөөрэлдөө. Тиихэдээ Индостанай хахад арал дээрэхи байдал тушаа правительствануудайнгаа хараа бодол найруулба. Тэндэхи буудалдаа энэ дары зогсоохо, хёмороо зайсуулхын тула амгалан аргануудые дары хэрэглэхэ шухала гэжэ хоёр тала мэдүүлээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи зүришэлдөөнэй шиидхэгдээгүй байhанда hанаата болодогоо элирхэйлбэ. Политическэ зүб зүйтэй, бата тогтууритай шиидхэбэри түйлаха зорилгоор бүхы гүрэнүүдэй зүгhөө тодорхой хэмжээнүүдые абахань шухала гэжэ хоёр тала онсолон тэмдэглэбэ.

Правительствануудай толгойлогшонор Индохитадтахи байдалые зүбшэн хэлсээ. Энэ райондохи байдал ехээр hанаата болгодог зандаа байhаар гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ. Өөhэдынгөө ерээдүйн байдалые гадаадын хамааралгагүйгөөр, өөhэдөө тодорхойлхо Индохитадай арадуудай эрхые үндэhэ болгон, политическэ аргаар шиидхэбэл, бата бэхи эб найрамдал хангагдажа шадагдаха гээд этигэжэ байhанаа хоёр тала лаблан баталаа.

Эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдал сахиха шухала эмхи болгон, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин бэхижүүлхэ шухала гэжэ правительствануудай толгойлогшонор тусхайлан тэмдэглээ. Хитадай Арадай Республикын хуулита hуурияа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида эзэлhэндэнь хангалтатай байhанаа правительствануудай толгойлогшонор элирхэйлбэ.

Совет-норвегиин харилсаанай hүүлэй үедэ хүгжэhэн ушарые тэмдэглэхэ зуураа, хани барисаанай ба хүршэ оршон байлгын хүдэлөөе саашадаа хүгжөөхөөр бэлэн байhанаа хоёр тала элирхэйлээ гэжэ коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Нюураараа уулзажа, харилсаа холбоо байгуулха хэрэгтэ онсо анхаралтайгаар хандаха зуураа уласхоорондын асуудалнууд ба хоёр талын хэлсээнүүдэй талаар саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэхэ тухай хоёр тала үгэээ ойлголсоо.

СССР ба Норвегиин хоорондо баталагдаhан хэлсээнүүдые үндэрөөр сэгнэжэ байhанаа хоёр тала мэдүүлнэ. Хоёр талын харилсаае саашадань хүгжөөлгын бодото үндэhэн эдэ хэлсээнүүд болоно гэжэ хоёр тала мэдэрнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын албанай хэрэгээр Норвегидэ байха үедэ СССР ба Норвеги хоёрой хоорондо консул ёhоной конвенцидэ гар табигдаа.

Совет-Норвегиин харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ энэ конвенци баталалга hайн нүлөө үзүүлхэ бээз гэжэ хоёр тала этигэжэ байhанаа элирхэйлээ.

Худалдаа наймаа хэхэ арга боломжо ба промышленна, тэрэшэлэн научно-техническэ харилсаа байгуулха арга боломжонуудаа хоёр тала зүбшөө. Хоёр ороной хоорондо энэ hалбаринуудай талаар харилсаа холбоо үргэдхэхэ үргэн арга боломжо бии гэжэ хоёр тала тэмдэглээ.

Норвегиин хойто талада электрын элшэ хүсэ эльгээжэ байха, хоёр ороной хойто районуудай хоорондо харилсаа холбоо байгуулха тухай үгэээ ойлголсоhон ушарые хоёр тала хангаяар тэмдэглэнэ.

Экономико, промышленность ба техникын талаар холбоо барисаагаа үргэдхэхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха ба энэ хэрэгэй талаар ерээдүйдэ хэлсээ баталха хэрэгтэ хоёр тала онсо анхаралтайгаар хандана.

Суднаар ябалга тухай хэлсээ баталха асуудал, тэрэшэлэн иимэ хэлсээ баталха тухай асуудалаар хоёр талын хөөрэлдөөнүүд болоhон байна. Автомобильна харилсаан тухай хэлсээ баталха асуудалаар хоёр тала үгэээ ойлголсоо.

Хоёр ороной хоорондо загаhа барилгын асуудалаар аша туhатай харилсаа холбоон хүгжэжэ байна гэжэ хоёр тала хангаяар тэмдэглээ. СССР ба Норвегиин таатай эмхинүүд ба албан зургаануудай хоорондо энэ талаар харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ хэрэг тушаа хоёр ороной түлөөлэгшэд үгэээ ойлголсоhон байна.

СССР ба Норвегиин хоорондо соёл болбосоролой ба научна харилсаа холбоо байгуулха тухай программада гар табигдаа.

Арктикада хэгдэхэ хамтын шэнжэлгэнүүд тушаа хани харилсаае ба энэ хэлсээе саашадань хүгжөөхэ эрмэлзэлтэй байhанаа хоёр правительствын толгойлогшонор мэдүүлээ.

Шпицберген дээрэ гүрэнэй граждан аэродромые бариха түсэбтэй байhан тухайгаа Норвегиин тала мэдүүлээ. Шпицберген тухай договорой 9-дэхи статьягай үндэhөөр энэ аэродром хадаа сэрэгэй зорилгоор хэзээдэшье хэрэглэгдэхэгүй, ондоо гүрэнэй амгалан байдалда аюул тохёолдуулхагүй гэжэ мэдэржэ байhанаа Норвегиин тала элирхэйлээ. Энэ аэродромые Советскэ Союзай хэрэглэлгэтэй холбоотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхээр бэлэн байhанаа Норвегиин тала мэдүүлээ.

Норвегиин энэ мэдүүлгые Совет тала болохотойдо тоолодог байhанаа элирхэйлээ.

Советскэ Союз ба Норвегиин хоорондо этигэл найдалай ургажа байhан ушараар, бэе бэеынгээ хараа бодолые эрхим hайнаар ойлгодог болоhон ушараар хананги байhанаа хоёр тала элирхэйлээ.

(ТАСС).

Венгерскэ залуу город Дунауйварош гансашье хүгжэнги хүндэ промышленностяараа суурхадаг бэшэ, мүн далаад янзын часы хэдэг заводоороо олондо мэдээжэ болонхой юм. Эндэ бүтээгдэhэн часынууд олохон гүрэнүүдтэ худалдагдадаг.

ТАСС-ай фотохронико.

КРЕМЛЬДЭ БОЛ hОН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

...СР-эй Верховно Соведэй ...идиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. ...рный, СССР-эй Министр-...й Соведэй Түрүүлэгшын ...эхи орлогшо Д. С. Полян-... байгша оной декабриин ... үдэр Кремль соо Йеменэй араб республикын соведэй түрүүлэгшэ Абдуррахман аль-Арьяни, ЙАР-ай премьер-министр ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Ахмед аль-Айни гэгшэтэй хөөрэлдөө хээ.

А. Н. КОСЫГИН МОСКВАГАА БУСАЖА ЕРЭБЭ

...иин ба Норвегиин правительствануудай уряалаар ...ронуудта ошожо ерэhэн ...эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ...риин 7-ой үдэр Москвагаа ... ерэбэ. Албанай хэрэгээр энэ айлшалалгадань суг ... Эстониин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Клаусон, Узбегэй ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Д. Худайбердыев, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. А. Смирнов гэгшэд бусажа ерээ.

ОСЛО. (ТАСС). Правительствын байшан соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ба Норвегиин премьер-министр Т. Браттели гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хээ.

Хани ёhоной ба сэхэ оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Советскэ Союз ба Норвегиин харилсаае саашадаа хүгжөөлгын асуудалнууд зүбшэгдөө. Тэрэшэлэн хоёр орониие hонирхуулжа байhан уласхоорондын асуудалнуудаар hаналай андалдаан болоо.

Хөөрэлдөөнүүдэй hүүлээр баяр ёhололой оршон байдалда совет-норвегиин хамтын документнүүдтэ гар табилган болоо.

СОВЕТ-НОРВЕГИИН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

СССР ба Норвеги хоёрой хоорондо консул ёhоной конвенцидэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо А. А. Смирнов, Норвегиин гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Каппелен гэгшэд гараа табяа.

Гронсе-Якобс (Вориеми) ба Пасвик (Пациопи) гэжэ хилэ шадарай гол горхонуудай загаhанай баялигые ба тэдэниие хамгаалалгын асуудалые гуримшуулха тухай хэлсээндэ гар табигдаа. Тэрэшэлэн 1972—1973 онуудай туршада СССР ба Норвегиин хоорондо соёл болбосоролой ба эрдэм наукын талаар харилсаа холбоо бэелүүлгын документдэ гар табигдаа.

hүүлдэнь А. Н. Косыгин ба Т. Браттели гэгшэд пресс-конференци үнгэргэжэ, корреспондентнүүдэй асуудалда харюусаа. Совет-норвегиин харилсаанда хабаатай ба уласхоорондын шиидхэгдээгүй шухала асуудалнуудтай холбоотой асуудалда, Европо түбидэ тохёолдоhон байдал, Бүхэевропын зүблөө зарлалга, Индостанай хахад арал дээрэ тохёолдоhон байдал, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тушаа асуудалаар хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд корреспондентнүүдтэ hаналаа тайлбарилаа.

ОСЛО. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин декабриин 7-ой үдэр Ослоhоо Эхэ ороноо бусаба.

Форнебю гэжэ аэродром дээрэ А. Н. Косыгин ба тэрээнтэй суг ябаhан түшээлтэдые Норвегиин премьер-министр Т. Браттели, Норвегиин правительствын бусад гэшүүд, Осло хотын засагай түлөөлэгшэд, харин посольствонуудай толгойлогшонор, журналистнар үдэшэбэ.

Үдэшэгшэдэй дунда СССР-hээ Норвегидэ байдаг элшэн сайд С. К. Романовский, совет посольствын дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд байгаа.

Аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул жагсаагдаа, СССР-эй ба Норвегиин гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ.

(Үргэлжэлэл. Эхининь декабриин 7, 8-най номерто).

уужамшье шэнгеэр hанагдаа hэн. Сайгаа уугаад, хэбтэжэ амарбабди.

— Ган-Буладхай, отогымнай олоод орожо ерэхэгүй юм гээбы даа? — гэжэ асуубаб.

— Айна аалши? — гэжэ асуугаад: — Эндэ байhыемнай тухайлхагүй байха даа,—гэжэ этигэлтэйгээр харюусаба.

Минии нюур шэнжэлhэн янзатайгаар хараад, асуугаа hэн.

— Юундэ уршынаш? Ехээр үбдэнэ аал?

— Барагтай даа,— гэжэ үбшэнөө далдалжа, тоосогүйгөөр харюусабаб.

— Гарыш хухалhыень мэдээ hаа, тэрэ бузарые ондоогоор hунааха hэм. Халагни, — гэжэ шүдөө зуун, аман соогоо бүрд гэбэ. Тиигээд нэгэл ондоохоноор нюдэниинь ялас гэбэ.

— Би томо болоходоо харюугаа абахал байхаб даа, — гэжэ занахадаа, бага байhанаа мэдүүлнэб.

— Тоншожорхихо болоо гү гэжэ hанажа байгаалби. Тиигээ hаа, өөрынш hэшхэлдэ орхиходо болоно.

— Харюугаа абажа hалахаб даа, — гэжэ баталбаб.

— Зүбынь аргагүй. Зай, гараа үгэ, — гэбэ.

Би бүтэн гараа hарбайжа, Ган-Буладай абарга шэнги адхаса мэдэрбэб.

— Ши ехэжээл болоно байна гээшэш. Зоригжохол хэрэгтэй, — гээд наар дээрэhээ үндыжэ, дабшалаад hуушаба. Тиигээд намhаа асууба гээшэл даа.

— Эжышни наhа барахынгаа урда шамдаа юумэ хэлээ hэн гү даа?

— Һалхи татаба гээшэ хаб. Хадхаляатабаб гээд лэ нэгэ хүйтэн харалган үдэр хонинhоо бусахадаа унан хэбтэшоо hэн. Урдань шогшодог ядуурхан бэетэй юм hэмнай даа. Дүтынгөө түрэл тэрэ үбгэжөөлые дуудуулаа бэлэй. Хоног соо хадхаляатаад лэ, ами табижархёо. Хүбүүмни,—гэжэ нүгшэхынгөө урдахана хэлээ hэн — Хүнэй зэргэ хүн болоно ябыш даа. Эжышни хэhэн нүгэл байхагүй даа. Юрэдөө, бурханай орондо түрэхэ бэшэ гүб даа. Нигэжэ хэлээд, газаа гараад, наадаад ерэ

даа гэбэ. Нэгэл аягүй юумэнэй болохые зүрхэмни мэдэрээдхёо. Хаалгаатай эрьенүүдтээ үбhэ үбеэд, hэмээхэн сонхоороо ерэжэ шагааhам, эжым нюдээ аняад, хүдэлхээ болишоhон, үбгэжөөл наhата соо зула бадараажа, наманшаланхай зальбаржа, маани уншажа байба. Наhа бараhыень баян Халзууда дуулгахадамнай, өөрөө ерэхэб гэхэhээ ондоо юумэ хэлээгүй юм.

— Ерэhэниинь теэд энэ ха юм даа, — гэжэ Ган-Булад оролсобо.

Үнгэрhэн энэ аюултай, амин гол, ажабайдалдам харша үдэрнүүдые hанаандаа оруулхадаа, бэеэ барижа шадангүй hугшаршабаб.

— Дүүхэй, бү гута даа. Хүн наhан соогоо зободоггүй юм гэжэ нэгэ ухаатай хүнэй намда хэлэhыень hананаб. Жаргал үзэхэл байхаш.

Ямар жаргал? Жаргал гээшэ хайшаа байха ёhотой юм? Үхибүүн ухаамни иимэ юумэ бүйлуулжа мэдэхэгүй байгаа.

Ган-Булад hугшаад hалахагүйдэм, толгойемни эльбэсэгээн, хажуудамни удаан hуугаа hэн. Бү уйла гэжэ аргадабагүй. Монсогор хара юумэ түглылгэжэ досоогоо байнхаар, шабхажа hалгаагаашань дээрэ гэжэ hанаа юм hэн гү, яагаа юм hэм даа. Һүүлдэ, бархиржа садаhан хойном, хутагаар хюhуулжархиhан ялан толгойгоо эльбэсэгээгээд:

— Баhа үншэржэ үндыhэн хойноо шамайе ойлгоноб даа, — гэбэ.

Нам шэнги үншэн үреэhэн байhан юм гэжэ Ган-Буладые хаанаhаа мэдэхэмниб. Сэдьхэлэйнгээ бодолые суургалха нюухагүй гэhэндэл тэрэм хөөрэжэ ороо бэлэй.

— Би Хяагта шадар ехэ болоhон хүм. Эхэмни буряад, эсэгэмни монгол уг шуhанай байгаа Үшөө хүсэд арба хүрөөгүй ябахадам, дүйрэн гэхэ юм гү, али халуун үбшэнэй тахалда дайрагдажа, нэгэ зун соо хойно хойноhоо наhа барашаhан юм. Намайе үргэжэ абаха хүн нагаса эжымнил байгаа. Эжы, абамни газарай, бодохоёо болин болёо гэжэ ойлгохо ухаагүй ябаhан намтай юун гэжэ хөөрэлдэхэбши даа. Нагаса эжыгээ бурханай орондо ошоод ерэтэрнь, хүлеэхэл болобобди гэхэдэнь, сагаагаараа этигэдэг, яагаа үни болоноб гэжэ дахин дахин hуража хашараадаг байгааб. Бурханай орон гээшэ ехэл холо газарта байдаг юм. Тиигээд лэ удаараа гэхэ. Арбан дүрбэ бүряадаараа хүрөөд ябааб. Шинии хараанай наhатайдам нагаса эжым баhа гээгдэшоо. Нагаса эжым ехэ хүбүүн гэртээ оруулба. Хоёрдохи hамганиинь (түрүүшынь hамган хоёр үхибүүдые орхёод, гурбадахияа гаргажа ядалсаад, ами табяа юм) намайе үлүү үзэжэ, багтаагаа шэнгээгээгүй hэн даа. Эжы абаяа хүлеэжэ садаад, үхэhэн хүн үндыдэггүй гэжэ мэдэхэдээ, моська нохой шэнги хэрүүлшэ, аржаганиур эхэнэрhээнь тэрьелхэ, хубияа хаажа, хоолойгоо тэжээхэ гэжэ бодоод, хүнэhэ хүшэ тулам соо суглуулжа түхеэрээд, наранай гараха зүг харан гэшхэлээ hэм. Ябаа, ябаа Сүхын эрьедэ оршодог Мөөрөөшэ нютаг хүрэжэ ерээб. Данзаа баянайда хүлhэншэнөөр орожо, хонииень адуулдаг болооб. Хоёр жэл хүдэлөөд, хоёр-гурбан хонидыень үдэр дунда шонодо татуулхадам, сохёошьегүй hаа, наhан соогоо түлбэригүйгөөр хүдэлхэш гэжэ занаа hэн. Би тэрэ hүниндөө мориёо унажа тэрьелшоо бэлэйб. Тиигээд лэ танай нютаг хүрэжэ ерээд, энэ боложо ябаналби даа. Нам шэнги иигэжэ зобоhон хүн үгы гэжэ түрүүшээр hанадаг байгааб...

Үгэеэ хүсэд хэлэжэ дүүргээшьегүй hаань, юу хэлэхэ гэhэниинь ойлгосотой hэн. Үргэдэг үнеэндэл боложо, үлдэжэ зобоhоноо, уйлан хайлан ябаhанаа угтаа хөөрэхэ дурагүй хүн гэжэ хожомынь хада ойлгоо hэм.

Үглөөдэрынь Ган-Булад хонон хотон орожо ерэхэеэ түхеэрбэ.

— Харанхыгаар ороод, бүрүүлээр тэндэhээ гарахаб. Үглөөгүүр эндээ байхаб, — гэжэ намда тайлбарилба. — Айха юумэгүй, юуншье эндэ ерэхэгүй. Өөхэн дэнгээ аhаагаад хонооройш. Намдаш ошожо ерээдүйдэ аргагүй бшуу даа.

Эдихэ юумэнэйнгээ нимhал байhые, үшөө юунэйшьеб хэрэгтэйе зүрхөөрөө тухайлнаб. «Зай» гэхэhээ бэшэ ондоо юун гэхэбши даа.

— Борогшониинешни дахуулаад ябашаhуу. Эдэгэхэдэшни шамдаа ондоо hайн мори асархабди, — гэбэ ябаха дээрээ.

— Өөрөө мэдыт даа, Ган-Буладхай, — гэбэб. Хэды тиигэбэшье, саана моринhоо хахасаха дурагүйгөө мэдэрнэб. Борогшонтой эжэлшэшэhэн байгааб. Эжымниш тиигэжэ хэлэгшэ hэн. Ерэхэ жэлдэ малшадтаа үүсэлүүлхэ гэжэ баян Халзуугай хэлэжэ байhаниинышье hанагдаба. Теэд Ган-Булад ахай мэдээл юм ааб даа гээд дүүргэбэб.

Хазаар дүреэгэй хан гэхэнь, морндой хаядалтай түргөөр гэшхэлхэнь дуулдаад, хон-жэн болошобо.

ШАНДАА-ҺАТАЙЛ БАЙНАШ, БОРИС!

Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай штангистнууд мяха болон hү үйлэдбэрилдэг предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда штангаар түрүү hуури эзэлхын түлөө болоhон Бухэроссин мүрысөөндэ хабаадалсаад, бусажа ерэбэ. Энэ мүрысөөн Ставрополь городто үнгэргэгдөө. Россин Федерациин область, хизаар бүхэнhөө аяар 18 команда эндэ суглараа. Спортын 18 мастер болон спортын мастерта 36 кандидат энэ шанга тулалдаанда хабаадалсаhан байна.

Эгээн хүнгэн шагнуургэнэй дундаhаа Борис Эрдынеев шанга шандааhатай байжа, нүхэд соогоо шалгаран, түрүү hуури эзэлбэ.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

ШЭНЭ БАЙШАН

Ажалшадай депутадуудай Ивалгын сомоной Соведэй мэдэлдэ Колобки, Калёново, Янгаажан, Краснoярово, Ивалга тосхон ородог юм. Яhала ехэ газар дайдатай сомон. Жэшээнь, гансахан Ивалга тосхондо таба мянганhаа дээшэ ажалшад ажаhууна. Тиихэдэ Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахы, кондитерскэ фабрика, үйлэдбэриин болон соёл гэгээрэлэй, ажаhуудалай барилгануудые хэдэг оньhожоруулагдаhан нүүдэл хоёр колонно, гидромелиоративна техникум болон бусад тус сомсоведэй газар дээрэ байрлаhан юм. Мүн сомоной Соведэй мэдэлдэ найман hургуули, тосхон бүхэндэ эмхи зургаан, клубууд болон библиотекэнүүд ородог ааб даа. Эдэ бүгэдые сомоной Совет, тэрэнэй депутадууд ударидажа, хүтэлбэрилжэ байдаг юм.

1967 оной мартын 7-до КПСС-эй ЦК-гай «Ажалшадай депутадуудай поселково, сельскэ Соведүүдэй хүдэлмэри hайжаруулха» гэhэн тогтоолой гаргахаhаа хойшо дурсагдагша сомоной Соведэй хүдэлмэри хараа байса hайжараа. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада тус сомсовет республика дотороо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ түрүү hуури эзэлжэ ябаhыень дээрэ дурсагдаhан баримта гэршэлнэ. Ажалшадай дунда ябуулдаг хүдэлмэриень хараадаа абалсажа, Ивалгын сомсоведтэ шэнэ байшан барижа үгэхэ тэhэн шиидхэбэри Улаан-Үдын аймгүйсэдком хоёр жэлэй саада тээ абаа hэн.

...Мүнөө Ивалга тосхондо баригдажа эхилhэн сомоной Соведэй байшан ашаглалгада hаяхан үгтэбэ. Хоёр дабхар шэнэ байшандань депутадай таhалга бии болгогдожо, арадай hунгамалнуудай, Соведэй сag үргэлжын комиссиин гэшүүд хүдэлмэрилнэ. Доодо дабхартань хүүгэдэй болон ехэшүүлэй библиотекэ нээгдэнхэй. Библиотекэеэ hайн, шэнэ байрада нүүлгэhэн тосхоной ажалшад үдэшэндөө эндэ олоороо ерэжэ, дуратай номуудаа абадаг, шэнэ газетэ, журналнуудай hонинтой танилсажа байдаг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сомоной Соведэй шэнэ байшан.

А. НАГАСЛАЕВ.

САНАШАДАЙ ХАҺА ЭХИЛБЭ

Үнгэрhэн hарын hүүлэй амаралтын үдэр багшанарай ба технологическа институдуудай, «Спартак» бүлгэмэй санашад тусхай уулзалга үнгэргэбэ. Мүрысөөн Кабанскын аймагай Селенгинск hууринда эмхидхэгдээ.

Мүн лэ тэрэ үдэр «Динамо» бүлгэмэй санашад бусад бүлгэмүүд сооhоо түрүүлэн спортивна үбэлэй «үүдэ» нээhэн байна.

Декабрь hарын 4—5-наар санаар ябадаг хаhаяа Буряадай санашад эхилдэг заншалтай болонхой юм. Тиин үйлэдбэриин олон коллективүүд, техникум, училищиин студентнэр санаар урилдаанда олоороо хабаадаа.

Басагадай дунда үнгэрhэн мүрысөөндэ нёдондо жэлдэ эрхимлэhэн индустриально-педагогическа техникумэй команда түрүүлбэ. Хүбүүдэй командануудhаа мүн лэ тус техникумэй хүбүүд нэгэдэхи hуури эзэлээ.

ГПТУ-нуудай санашадай дундаhаа хоёрдохи ГПТУ-гай спортсменүүд бусадhаа онсо шалгараад, физкультура ба спортын эмхидхэлэй комитедэй дамжуулгын шанда хүртөө.

Үйлэдбэриин коллективүүдэй дунда Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай басагад дахинаа түрүүшын hуури эзэлээ. Эрэшүүлэй 11 командын дунда шангахан тулалдаан болоошье hаа, Очиров, Михалев, Турышев, Иванов гэгшэдhээ бүридэhэн мебельнэ комбинадай командатай зэргэсэхэ хүнүүд байбагүй. Тиимэhээ тэдэнэр түрүүшын hууринда гараа. Удаадахи хоёр hууринуудые локомотивна депотой ба мяха-консервнэ комбинадай санашад хубаалдаа.

Байгша оной спортивна хаhын нээгдэhые городой hургуулинууд декабриин 5-най үдэр тэмдэглэбэ. Эндэ нёдондо жэлэйхиhээ ехэшье ондоо юумэн болоогүй. 18-дахи hургуулиин хүбүүд, басагад жэшээгүй hайн дүн харуулжа, бусадhаа эр... лээ. Тиихэдэ командын гэшүүн ... Климентьев 3 модоной зайе 19 ... нута 10 секунда соо гаталжа, ... замда эгээл hайн саг харуулhан ... на.

Командануудай дунда үнгэр... эстафетэ hонирхомоор байгаа. ... шанарай институдай эхэнэрнүү... команда нёдондо жэл түрүүлhэн... Харин мүнөө тэдэнэр баhал hайн... лэдхэлээрээ шалгараа. Валя Пет... ва эстафетэ амжалтатай эхил... Света Хушеевада дамжуулаа. ... на Суранова саашань түргэнөөр ... гэсээ. Басагадай хамтын саг ... час 07 минута 25 секунда бол... Хүдөө ажахын институдай баса... үнгэрhэн жэл 5-дахи hуурида г... hан юм. Харин мүнөө жэл ни... дээшээ гараа гэхэ гү, али 2-... hуури эзэлээ.

Эрэшүүлэй дундаhаа багш... рай институдай команда шалга... Юрий Климов, Владимир Дуд... спортын мастер Геннадий Гал... гэгшэд тэндэ гүйлдэжэ, хамтад... час 24 минута 35 секунда хар... лаа. Тэдэнэрhээ хэдэн секунд... гээгдэhэн «Спартак» бүлгэмэй ... манда 2-дохи, «Труд» бүлгэмөө... 3-дахи hууринуудые эзэлээ.

Эрхим санашадай дунда мү... сөөн 5 километртэ үнгэрөө. Мү... сөөндэ эгээл hайн саг СССР... спортын мастер, «Спартак» бү... мэй гэшүүн Андрей Бурлаков ... руулаа. Тэрэнэй сагынь 19 ми... 26 секунда. СССР-эй спортын ... дэтэ мастер Олег Харитонов (... байкалец» гэжэ спортклуб) 2-д... hуури эзэлээ. 19 минута 50 сек... гэhэн сагтай Яков Иванов («Тр... 3-дахи hуурида хүртөө.

Санаар спортивна хаhын а... hэнтэй дашарамдуулагдан, түрүү ... манда болон хүнүүдтэ физкуль... спортын комитедэй зүгhөө ... жуулгын шан болон дипломууд ... рюулагдаа.

Н. ИВАНОВ.

СЭНСЫН ГОЛОЙ АДУУШАН

—Манай Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз бэлшээреэр хомор. Адуун hүрэгөө хоёр гүүртэ болгожо хубаарилаад, үбэлэй сагта Сэнсын, Шарзын голнуудай нугада адуулжа, ондо ородогбди,—гэжэ адуушан Алексей Сайбанов хөөрэнэ.

Мүнөө энэ адуушан 180 гаран адуу моридые даажа абаад, Сэнсэ голые зубшажа, үбэлжэхөөр гараба. Тэрэнэйнь дунда гушаад гүүн бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэ гүүдhээ 32 унаҕа абажа, бүтэн бүлеэнээр түлжүүлээ hэн.

Үбhэ ногоогоор элбэг Хойто Голой эхин, Жойгоной дабаан гэхэ мэтэ газарнуудаар зундаа адуун hүрэгөө бэлшээжэ, нилээд таргалуулаа hэн.

Алексей Сайбанов адуун hүрэгөө адуулжа ябахадаа, жэл бүри агнадаг заншалтай. Мүнөө арбаад хоногой туршада 150 хэрмэ б... рижа тушааба.

Д. ДУГАРОВАЙ фото.

Сагай уларил декабрь соо

Үбэлэй түрүүшын hара— декабрь гараба. Түрэл Буряад оромнай хубэн сагаан хүнжэлөөр хушагдаад, гол горход хүрэнтөөд байна. Тиигэжэ үбэлнайшье эрхэеэ дүүрэн эдлэбэ даа. Харин мүнөө жэлдэ декабрь hара соо баhал дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Тобшолбол, 3-5 градусаар урданайхиhаа дулаан байха.

Тиин декабрь соо үдэртөө 15-20, hүниндөө 23-28 градус байхаар хараалагдана. Тиихэ зуураа hарын тэнгээр ба хуушаар республикын хойто аймагуудта үдэртөө 22-27, hүниндөө 30-35 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Сэлмэг аад, жабартай үдэрнүүд зарим газарнуудта манатай, бүрхэг, саhалиг үдэрнүүдээр hэлгэгдэхэ. Ямаршьегүй нэгэ янза үдэрнүүд түрүүшын ба hүүлшын арбан хоног соо байха. Бэшэ үдэрнүүдтэнь бүрхэг, саhатай, бага hалхитайшаг байхаар найдагдана.

Байгша hара соо ехэ саhан орохогүй. Байгал шадарай болон урда зүгэй аймагуудаар бусадhаа ехэ саhатай байха. Һарын hүүл багаар зарим газарнуудаар шангахан hалхин боложо, саhан бордоhолхоор хүлеэгдэнэ.

Н. ШЕСТАКОВИЧ,
инженер-синоптик.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН * ТЕЛЕГРАФ * РАДИО

Индостанай хахад арал дээрэхи дайнай ябуулганууд

ДЕЛИ. (ТАСС). ПТИ агентствын дамжуулhан, hүүлэй мэдээнүүдэй ёhoop, Индиин сэрэгүүд «Мункти Бахиниин» отрядуудтай (сүлөөлэлгын хүсэнүүдтэй) хамта Зүүн Пакистанай ниислэл — Дакка хото тээшэ дабшажа ябана. Баруун зүгтэхи Джессор хото хүреэлэгдэнхэй, Индиин сэрэгүүд добтолго хэжэ үргэлжэлhөөр. Провинциин хойто хубида эдэ сэрэгүүд хэдэн нютагуудые эзэлээд, Джамалкур хото тээшэ добтолон дабшана. «Мункти Бахиниин» отрядууд Танги хотодо оробо. Провинциин зүүн зүгтэ Индиин сэрэгүүдэй эзэлhэн Лакшам хотын оршондо байлдаанууд болоно гэжэ Индиин правительствын тушаалта түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Баруун фронтhoo алгасаатай мэдээсэлнүүд абтана. Ороной баруун-хойто зүгтэхи Лахор-Амритсар-Фасилка гэжэ гурбан хото шадар гол байлдаанууд болоно.

Адлидхажа болохогүй

ПАРИЖ. (ТАСС). «Юманитэ» газетын шэнжэлэгшэ Ив Моро Индостанай хахад арал дээрэ боложо байгаа хёмороон тушаа иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: хүн түрэлтэнэй табанай нэгэ хубиие аюулда оруулhан ябадалай түлөө харюусалгые дайлалдажа байгаа хоёр талада адляар тохожо яашье болохогүй. Пакистанайл авиаци үнгэрэгшэ пятницада бомбодожо эхилээ hэм шуу». Энэ хёмороое зайсуулха арга бэдэрбэл, тэрэнэй үндэhэн шалтагаануудые хаhа саг соонь хараада абаха шухала. Тиимэ гол шалтагааниинь Зүүн Бенгалида Пакистанай сэрэгэй засагаархидай үүдхэhэн дайн болоно.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Индо-Пакистанай хилэ дээрэ тохёолдоhон байдал тухай асуудалые Аюулгүйн Совет зүбшэлгэеэ үргэлжэлүүлээ. Энэ зүришэлдөөнэй гол шалтагаан болоhон асуудалнуудые политическэ талаhаань гуримшуулгада туhа нэмэри үзүүлхэ хүсэлтүй байhанаа США-гай, КНР-эй болон бусад зарим гүрэнэй түлөөлэгшэд зүбшэн хэлсэлгын үедэ харуулаа.

СССР-эй түлөөлэгшэ Я. А. Малик шэнэлэгдэhэн совет резолюциин проектые Соведэй үзэмжэдэ табяа. Энэ проект бодото тохёолдоhон байдалда үндэhэлхэhөө гадна, бусад делегацинуудай энээнэй урда тээ оруулhан зарим дурадхалнуудые хараада абана.

Энэ хэрэгтэ хабаарhан талануудай түрүүшын алхам болгон, буудалдаае ба сэрэгэй бүхы ябуулгануудые дары сагта болюулха тухай уряалые ООН-ой Аюулгүйн Совет гаргаха ёhотой гэжэ совет проект хараална. Тэрэшэлэн Пакистанай правительство Зүүн Пакистанай арад зоной хүсэлые хараада абан, Зүүн Пакистанда тохёолдоhон политическэ байдалые гуримшуулха талаар хэмжээ ябуулгануудые абаха зэргэтэй. Дайн байлдаае болюулалгын асуудал ба Зүүн Пакистанда тохёолдоhон байдалые политическэ талаhаань гуримшуулга хоёрые совет проект нэгэн шухала асуудал гэжэ тоолоно.

Пакистанай сэрэгэй засагаархидай хэжэ байгаа ябуулгануудhaa уламжалан, Зүүн Пакистанда тохёолдоhон байдалые үнэн зүб тээшэнь гуримшуулгада hаалта хэхэ зорилготойгоор зарим делегацинууд энэ асуудалые Аюулгүйн Соведтэ зүбшэн хэлсэлгые болюулжа, ООН-ой Генеральна Ассамблейн Пленарна заседани дээрэ зүбшэхэ тухай дурадхал оруулаа.

Энэ алхам хадаа Индостанай хахад арал дээрэ боложо байгаа зүришэлдөөнэй бодото шалтагаанhaa хазагайрха гэhэн ябадал болоно гэжэ совет түлөөлэгшэ Я. А. Малик тэмдэглээ. Һүүлэй hүүлдэ энэ зүбшэн хэлсэлгэ заатагүй дүүргэгдэхэ шиидхэбэри Аюулгүйн Соведэй абахаhаань хадууруулжа, юрын hанамжа болгоод хизгаарлалгада хүргэхэ байна.

11 дүүгаар Индо-Пакистанай хилэ дээрэ тохёолдоhон байдалые ООН-ой Генеральна Ассамблей дээрэ зүбшэхэ гэhэн шиидхэбэри Совет абаа. СССР-эй, Польшын, Англиин ба Франциин делегацинууд hаналаа баряа.

Өөрынгөө резолюциин проектые дүүгаа үгэлгэдэ заагүй табиха гэнэгүйбди гэжэ Советскэ Союзай делегаци Соведэй гэшүүдэй анхаралда мэдээсээ.

У ТАНАЙ ЭЛИДХЭЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Индо-Пакистанай хилэ дээрэ боложо байгаа сэрэгэй зүришэлдөөнтэй дашарамдуулан, ООН-ой Генеральна секретарь У. Тан тусхай элидхэл ниитэлбэ. Кашмирта байлдаануудые болюулха зорилготой линии шадар байhан ООН-ой сэрэгэй адаглагшадай мэдээсэлнүүд дээрэ энэ элидхэлынь үндэhэлэгдэнхэй. Индо-Пакистанай хилэ дээрэ сэрэгэй ябуулгануудай эхилhэн ушарые энэ элидхэл тодоор харуулхаhаа гадна, дайн байлдаанай эхи табилгада гол үүсхэлыень Пакистан даагаа гэжэ онсолон тэмдэглэнэ.

КНДР-эй МИД-эй мэдүүлгэ

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). КНДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство декабриин 7-до тусхай мэдүүлгэ тунхаглаа. Пак Чжон Хи гэгшын бүлэгэй зүгhөө Урда Корейдэ «онсо байдал» соносхоhые тэрэ мэдүүлгэ доторoo эрид шууд буруушааба.

Урда Корейн хархис засагаархид орон доторхи байдалые зорюута шахардуу болгоно. Пак Чжон Хиин бүлэг «Уласхоорондын байдалай эрид хубилhые», «Хойто зүгhөө добтолгын хэгдэхэ аюул» гэдэгэй тохёолдоhые дурдан, «онсо байдал» соносхоод, Урда Корейдэхи американ эзэмдэлгын сэрэгүүдэй командованитай зүбшэлhэнэй үндэhөөр, сэрэгүүдээ дайшалхы бэлэн болгохо яаралтай хэмжээнүүдые абаба. Корейдэхи шахардуу байдал США-гай империалистнуудаар, тэдэнэй Урда Корейдэхи дахуулнуудаар үүдхэгдэнэ.

США-гай империалистнуудаар, тэдэнэй тала баригшадаар — Пак Чжон Хиин хархис бүлэгөөр Корейдэ шахардуу байдалай тохёолдуулагдажа байhанда дэлхэйн эб найрамдал хүсэдэг бүхы гүрэнүүд, арадууд зохихо анхарал хандуулха, дайсадай хорото hанаашалгые таhалдуулхын түлөө, Эхэ ороноо эбэй гуримаар нэгэдүүлхын түлөө корей арадай тэмсэлые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ гээд КНДР-эй правительство найдана.

ООН-ой hайндэр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацинуудай байгуулагдаhан октябриин 24-нэй үдэрые уласхоорондын hайндэр гэжэ соносхохо тухай шиидхэбэри ООН-ой Генеральна Ассамблей абаба.

США-гай БАРИМТАЛДАГ ХАРАА БОДОЛ ШҮҮМЖЭЛЭГДЭНЭ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Зүүн Пакистанда тохёолдоhон байдалые политическэ талаhаань гуримшуулгые хараадаа абаагүй США-гай баримталдаг нэгэ талын хараа бодолые бүлэг конгрессменүүд шүүмжэлбэ.

Пакистанай талые эли бодо дэмжэжэ байhанайнь түлөө сенатор Ф. Черч президент Никсонэй правительствые шүүмжэлээ. Энэ сенатор оройдоол долоон хоногой саада тээ Индиhээ бусажа ерээ юм. Индидэ ошоод байхадаа, Зүүн Пакистанhaa хашагдан тэрьедэгшэдэй лагерь ошоhон, тэндэ байhан хүнүүдээр хөөрэлдэhэн юм.

Зүүн Пакистанhaa хашагдан тэрьелhэн хэдэн зуу мянган хүнүүдэй байдаг лагериие хараhан хүн бүхэн Индиин тала үнэн зүб хэрэгэй түлөө тэмсэнэ гэжэ яаха аргагүй мэдэрхэ байна гээд Ф. Черч мэдүүлээ.

Пакистан ба Инди хоёрой хоорондохи дипломатическа харилсаан таhалагдаба

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Индиин правительствын Бангла Деш гээшые мэдэрhэнтэйнь дашарамдуулан, Пакистанай правительство Индитэй дипломатическа харилсаагаа таhалба гэжэ эндэ соносхогдоо. Индитэй харилсаанда хабаатай хэрэгүүдыень саашадаа бүтээдэг болохыень гуйжа, Пакистан Швейцарида хандаба.

Һунгалтанууд хойшолуулагдаба

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Дайнай эхилhэнтэй дашарамдуулан, декабриин 3-hаа 7 хүрэтэр Зүүн Пакистанда дахинаа үнгэргэгдэхэ hунгалтануудые Зүүн Пакистанай засагаархид хойшолуулаа гэжэ АПП агентство мэдээсэбэ.

США Индидэ экономическа хашалта хэжэ байна

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Индиин правительствын гадаадын политическэ шэглэлдэ нүлөө үзүүлхэ зорилготойгоор США-гай правительство сэхэ ёhоной экономическа хашалта хэжэ байна.

Индидэ үзүүлэгдэдэг экономическа туhаламжаяа США даб дээрэнь болюулхань гэжэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ мэдээсэбэ. «Юрэнхы экономическа дэмжэлгын» программа гэжэ нэрэтэй туhаламжа болюулагдаха гээд тэрэ соносхоо.

К. Уэдын мэдүүлгэ

ТОКИО. (ТАСС). Японой Компартиин ЦК-гай гадаадын политикын асуудалнуудые даадаг комитедэй түрүүлэгшэ К. Уэда иигэжэ мэдүүлбэ: Японой Компарти Зүүн Пакистанай арад зоной эрилтэнүүдые дэмжэнэ, Инди Пакистан хоёрой хоорондын дайе дары болюулха шухала гэжэ тоолоно. Энээн тухай «Акахата» газетэ мэдээсэбэ. Пакистанай сэрэгэй засагаархидай зүгhөө Зүүн Пакистанда хэгдэжэ байгаа мүрдэлгэ хэhээлтые тус газетэ редакционно статья доторoo эрид буруушааба.

ПРАВДА · БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Со... Норвегиин хамтын коммюн... ТАСС-ай hүүлэй мэдээсэлнү... Нютаг нютагай hонинууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: «Б... рэлгын аша үрэ» — Н. Ма... вай корреспонденци. Партийна ... ганизацинуудhaa мэдээсэлнү... «Ажал хэрэгтээ анхаралтай... хандахада» — Б. Доржиевай ... респонденци. Түрэл орон дотор...

Гурбадахи хуудаhанда: «Б... шадабариин ошон» — Р. Ма... скаягай очерк. ПОРП-ын ... съездhээ. Түрэл орон доторнай...

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Т... тын хажуудахи эдеэлэлгын ... зар». — Б. Оленинэй коррес... денци. Хилын саанаhаа. Нютаг ... тагhаа hонинууд.

СЭНХИР ЭКРАН

МОСКВА.

18.00 — Уласхоорондын ... грамма. 19.00 — Концерт. 19... — Һүүлэй hонинууд. 19.40 ... «Доктор Ева» — Польшын ... левизионно уран hайханай ф... (3—4-дэхи серинүүд).

УЛААН-ҮДЭ.

21.00—Телепанорама. 21... —«Талын галнууд»—теле... нал (буряад хэлэн дээрэ). 22... — Концерт.

МОСКВА.

22.30 — «Партийна орган... цн ба тэрэнэй хинаха эрхэ... олон түмэнэй ленинскэ униве... тет. 23.00 — Концерт. 24.00 ... Информационно программа.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстан... мэдээсэhэнэй ёhoop республика... торнай мүнөөдэр үүлэтэйшэг ... ха. Байгал шадар ба хойто а... гуудаар бага зэргэ саhан ор... Баруун тээhээ секундын 3-... метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Үд... төө 13—18 градус, Байгал ша... 5—10 градус хүйтэн бол... Улаан-Үдэ городто үдэртөө 1... 17 градус, hүниндөө 27—29 г... дус хүйтэн болохоор хүлеэгд...

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-02571. Заказ № 1129.